

Mạch ba pha

Cơ sở lý thuyết mạch điện

Nội dung

- Thông số mạch
- Phần tử mạch
- Mạch một chiều
- Mạch xoay chiều
- Mạng hai cửa
- **Mạch ba pha**
- Quá trình quá độ

Mạch ba pha

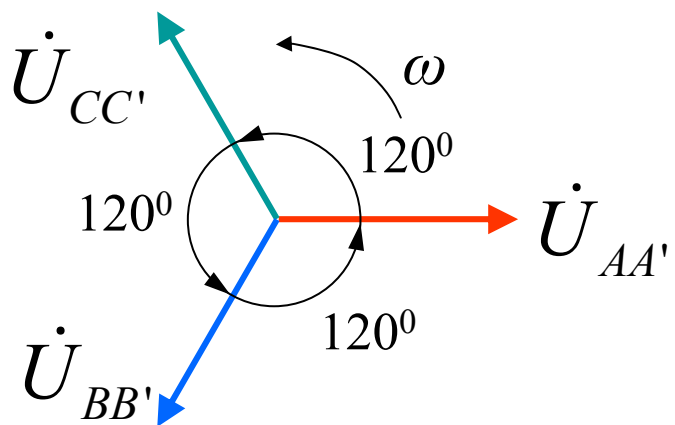
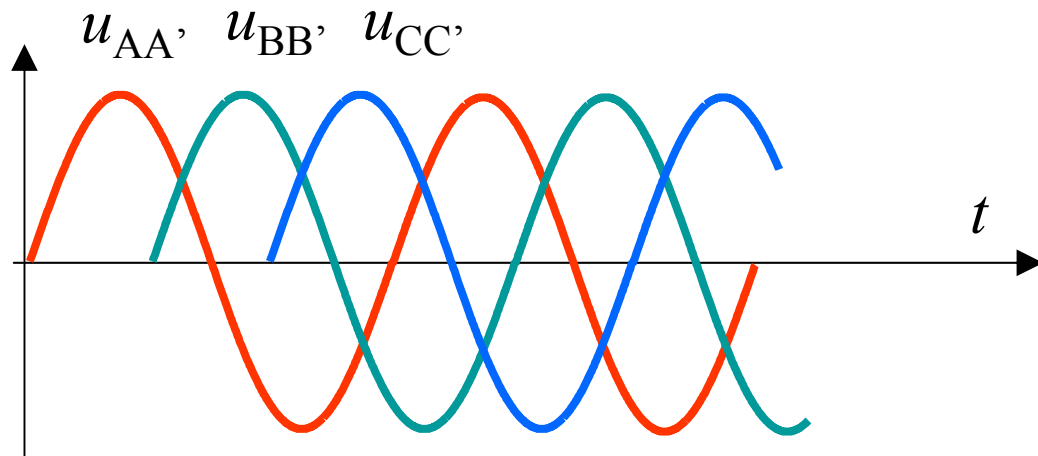
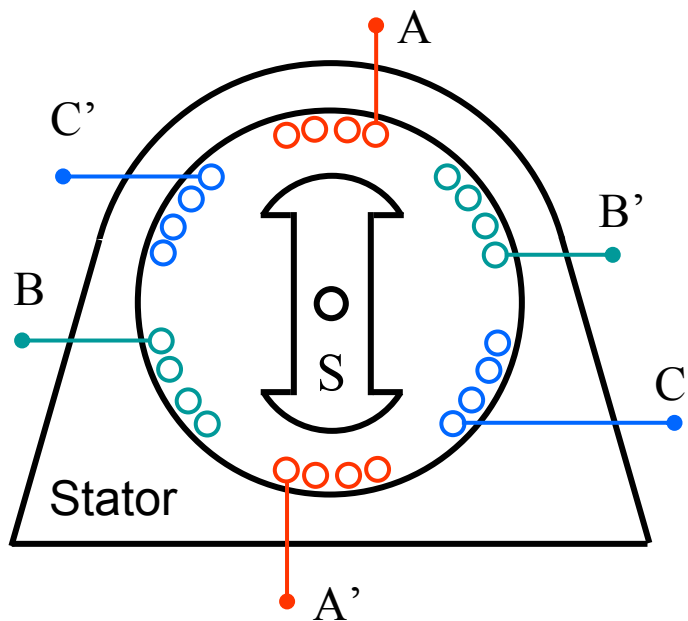
- Mạch một pha: một nguồn điện xoay chiều nối với tải bằng một cặp dây dẫn
- Mạch nhiều pha: nhiều nguồn xoay chiều cùng tần số nhưng khác pha
- Mạch ba pha: ba nguồn điện xoay chiều cùng tần số, cùng biên độ, lệch pha với nhau 120°
- Trong số các mạch nhiều pha, mạch ba pha phổ biến & kinh tế nhất

Mạch ba pha

- Tầm quan trọng của mạch ba pha:
  - Động cơ điện ba pha ổn định, tương đối rẻ, kích thước nhỏ, ít bảo dưỡng, so với động cơ điện một pha
  - Với cùng một lượng công suất truyền tải, mạch ba pha cần ít dây nối hơn → kinh tế hơn
  - Có thể cung cấp 2 kiểu điện áp
- Nội dung
  - Nguồn ba pha đối xứng
  - Mạch ba pha đối xứng
  - Mạch ba pha không đối xứng
  - Công suất trong mạch ba pha
  - Phương pháp thành phần đối xứng
  - Điều hoà bậc cao trong mạch ba pha

Nguồn ba pha đối xứng (1)

$$u_{AA'} = U_m \sin \omega t$$

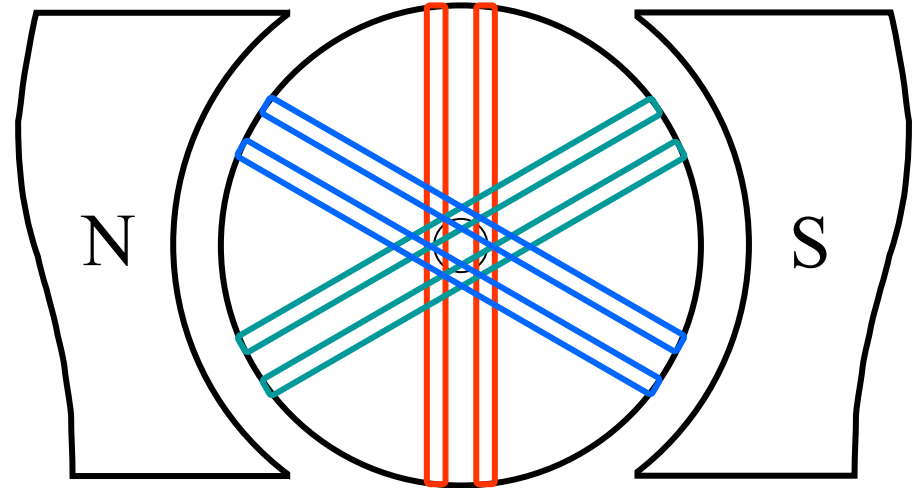
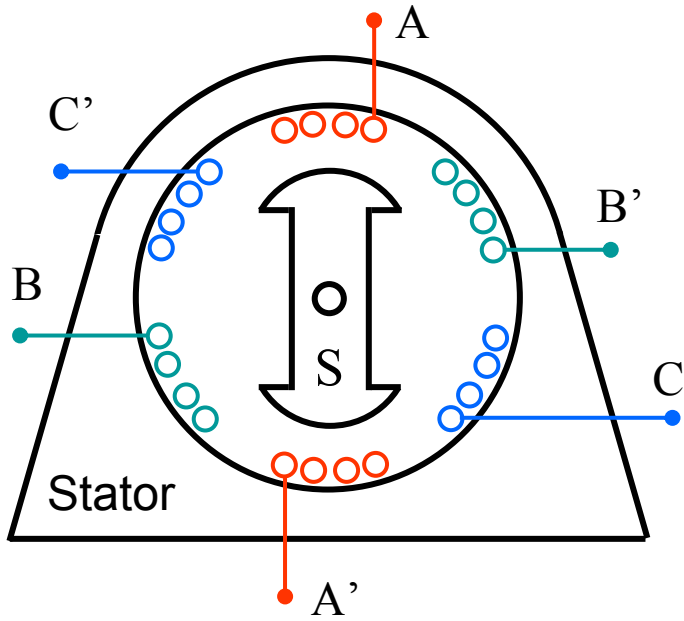
$$u_{BB'} = U_m \sin(\omega t - 120^\circ)$$

$$u_{CC'} = U_m \sin(\omega t + 120^\circ)$$

$$u_{AA'} + u_{BB'} + u_{CC'} = 0$$

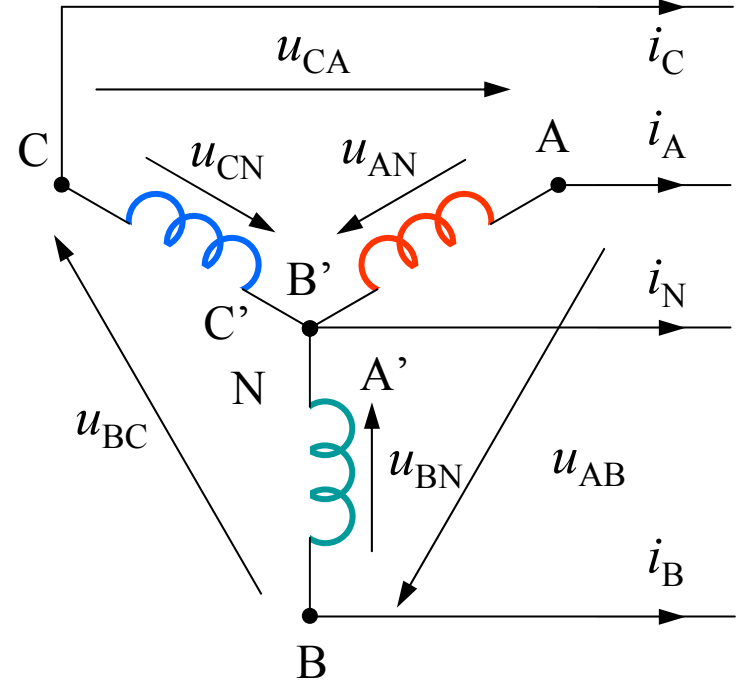
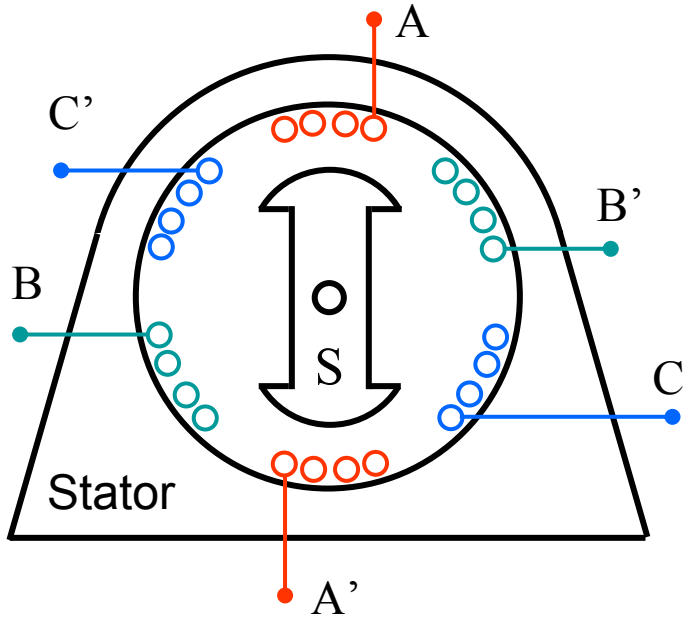

Nguồn ba pha đối xứng (2)

Nguồn ba pha đối xứng (3)

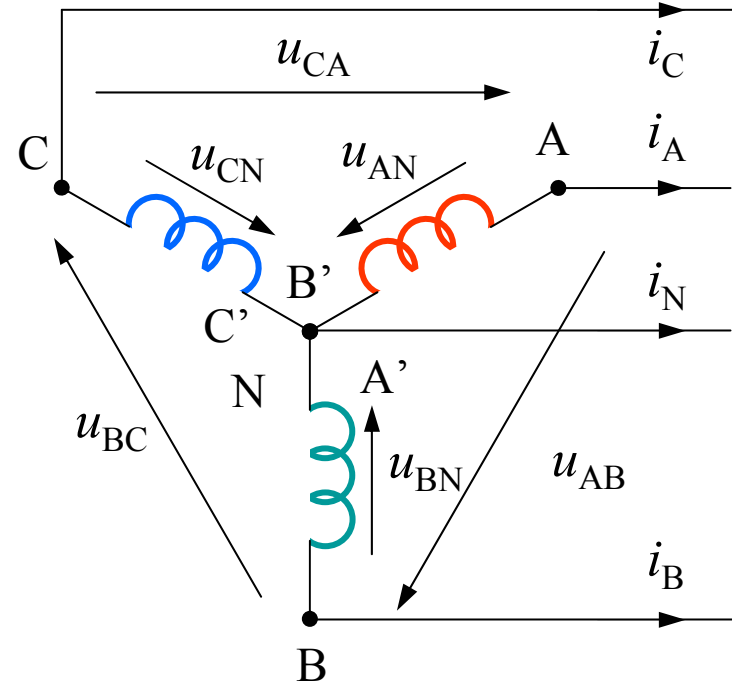
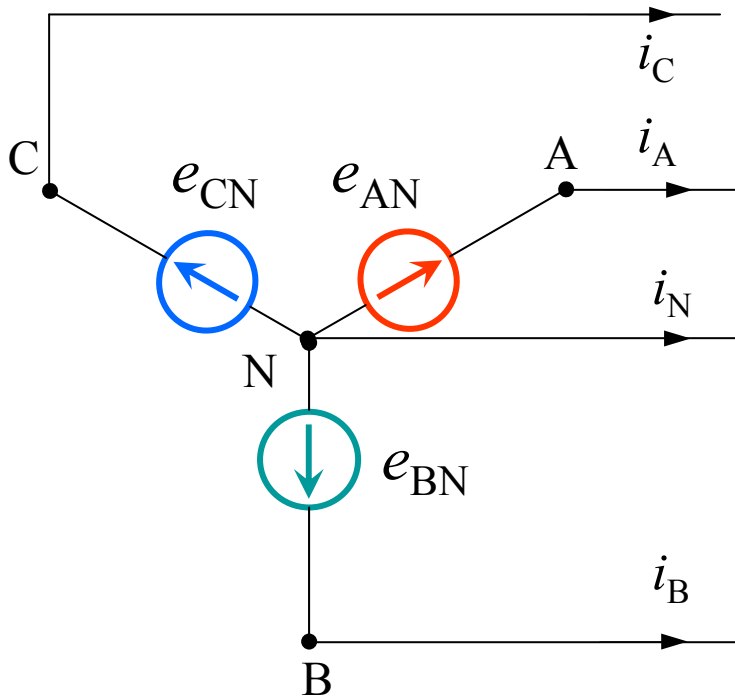

u_{AN}, u_{BN}, u_{CN} : điện áp pha

u_{AB}, u_{BC}, u_{CA} : điện áp dây

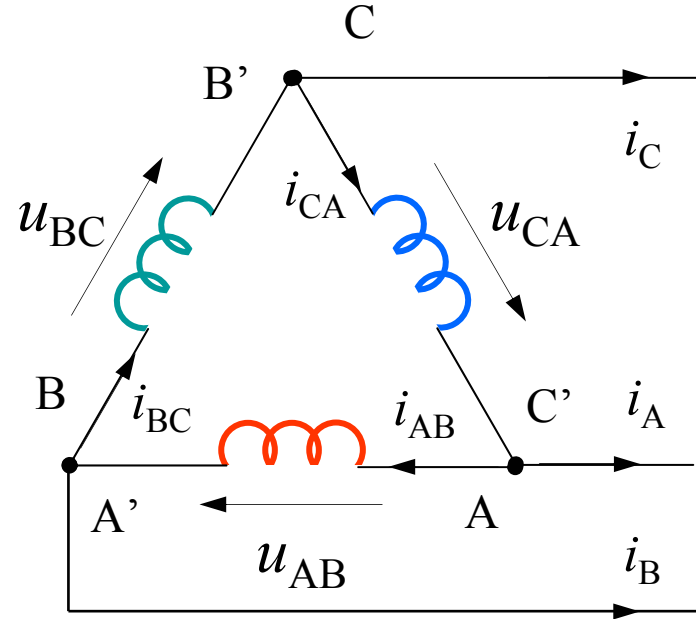
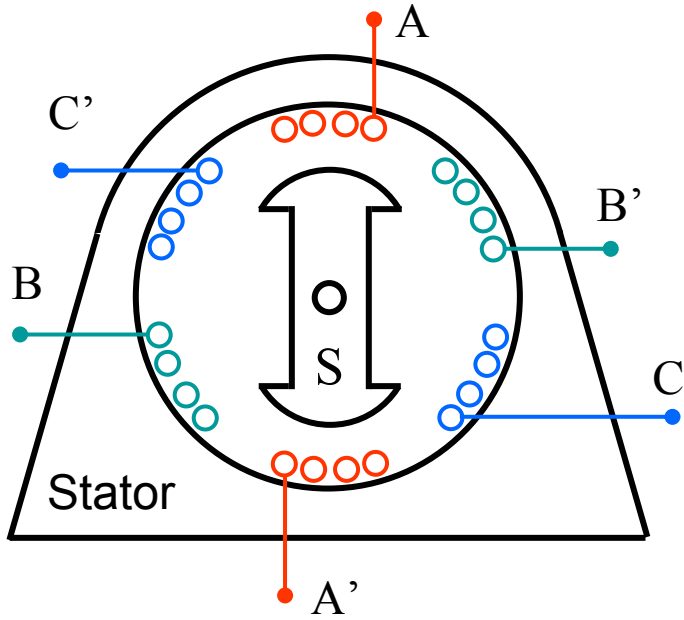
Nguồn ba pha đối xứng (4)

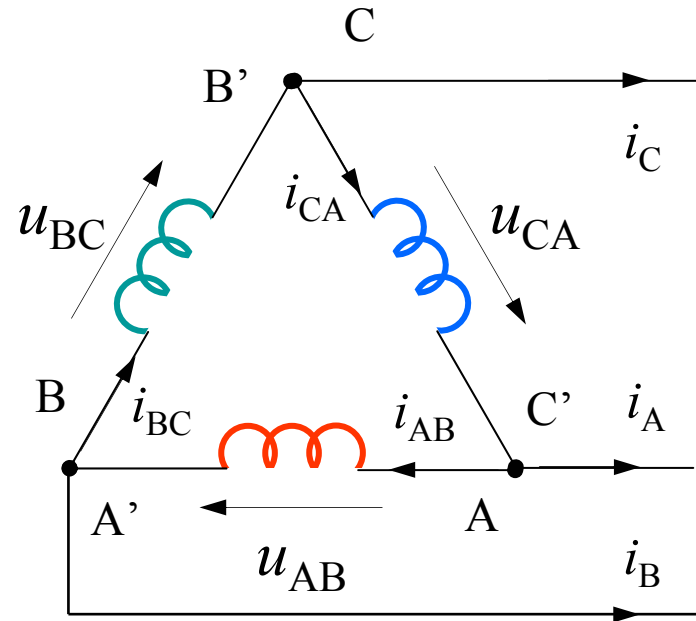
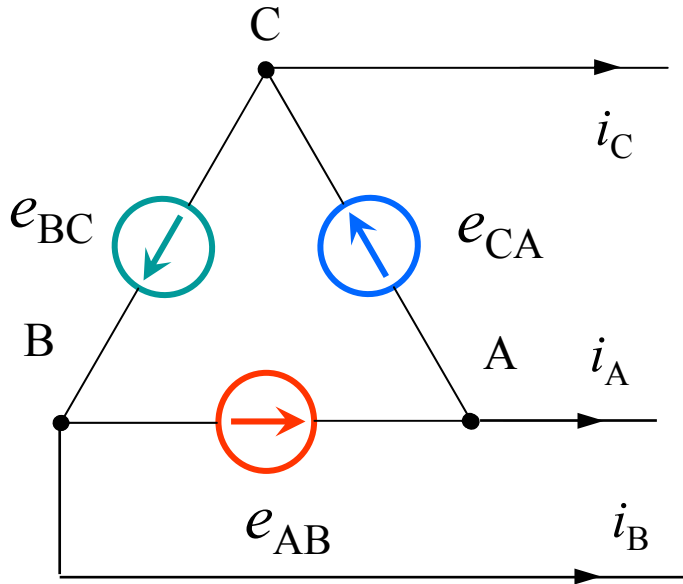

Nguồn ba pha đối xứng (5)

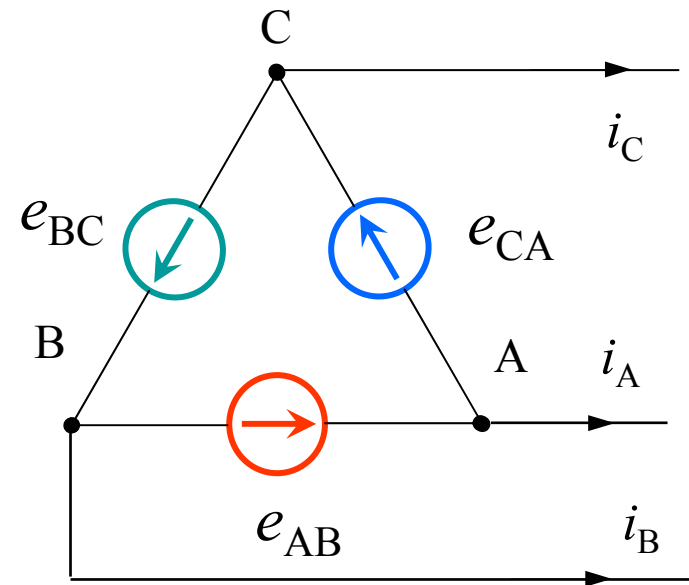
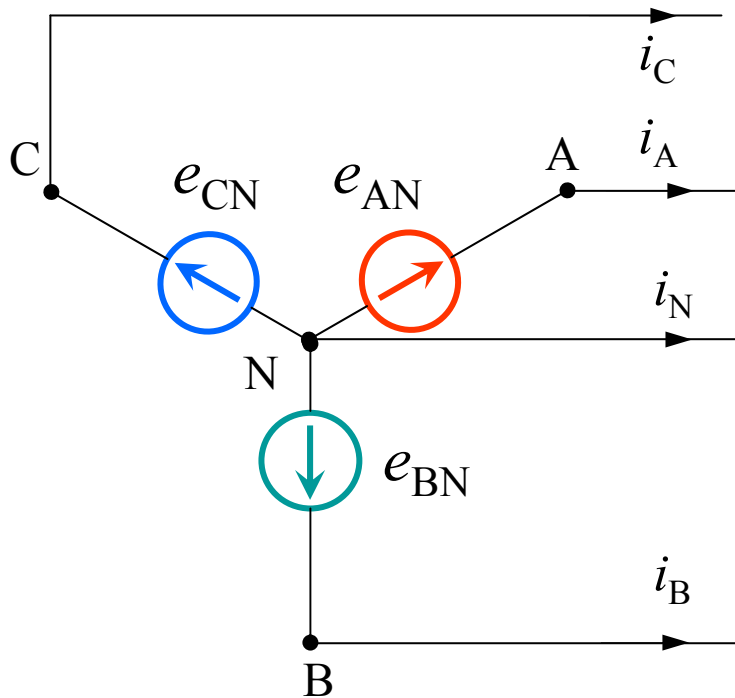

Nguồn ba pha đối xứng (6)

Nguồn ba pha đối xứng (7)

Mạch ba pha

- Nguồn ba pha đối xứng
- **Mạch ba pha đối xứng**
- Mạch ba pha không đối xứng
- Công suất trong mạch ba pha
- Phương pháp thành phần đối xứng
- Điều hoà bậc cao trong mạch ba pha

Mạch ba pha đối xứng

- Đối xứng/cân bằng
- Có nguồn đối xứng & tải đối xứng
- Nguồn đối xứng: cùng tần số, cùng biên độ, lệch pha 120° (máy phát điện ba pha)
- Tải đối xứng: các tải bằng nhau
- Cách mắc nguồn & tải (đối xứng):
  - Y & Y
  - Y & Δ
  - Δ & Δ
  - Δ & Y

Y & Y đối xứng (1)

$$\dot{U}_{AN} = U \underline{/ 0^{\circ}}$$

$$\dot{U}_{BN} = U \underline{/ -120^{\circ}}$$

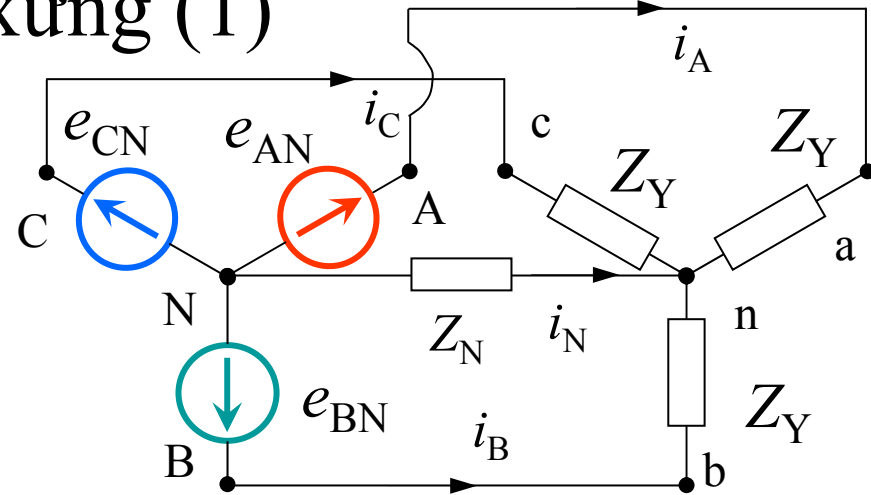
$$\dot{U}_{CN} = U \underline{/ 120^{\circ}}$$

$$\dot{U}_{AB} = \dot{U}_{AN} + \dot{U}_{NB} = \dot{U}_{AN} - \dot{U}_{BN}$$

$$= U \underline{/ 0^{\circ}} - U \underline{/ -120^{\circ}} = U \left(1 + \frac{1}{2} + j \frac{\sqrt{3}}{2} \right) = \sqrt{3}U \underline{/ 30^{\circ}}$$

$$\dot{U}_{BC} = \sqrt{3}U \underline{/ -90^{\circ}}$$

$$\dot{U}_{CA} = \sqrt{3}U \underline{/ -210^{\circ}}$$

$$U_{dây} = \sqrt{3}U_{pha}$$

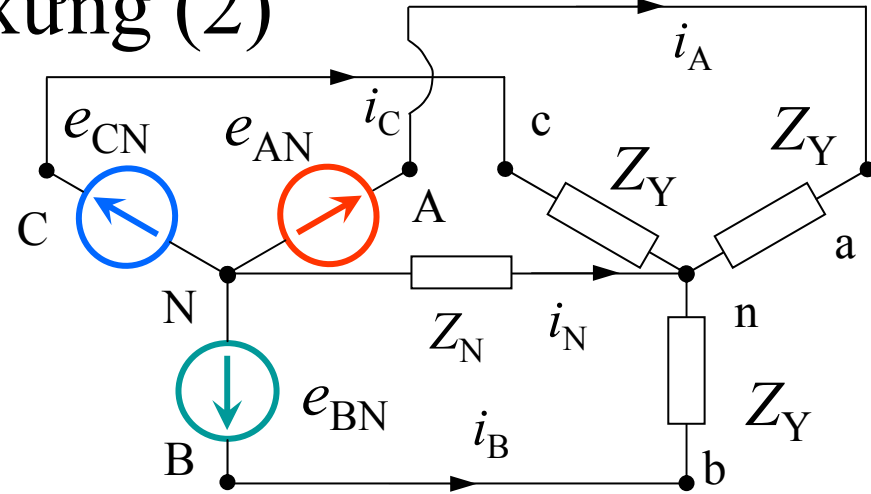
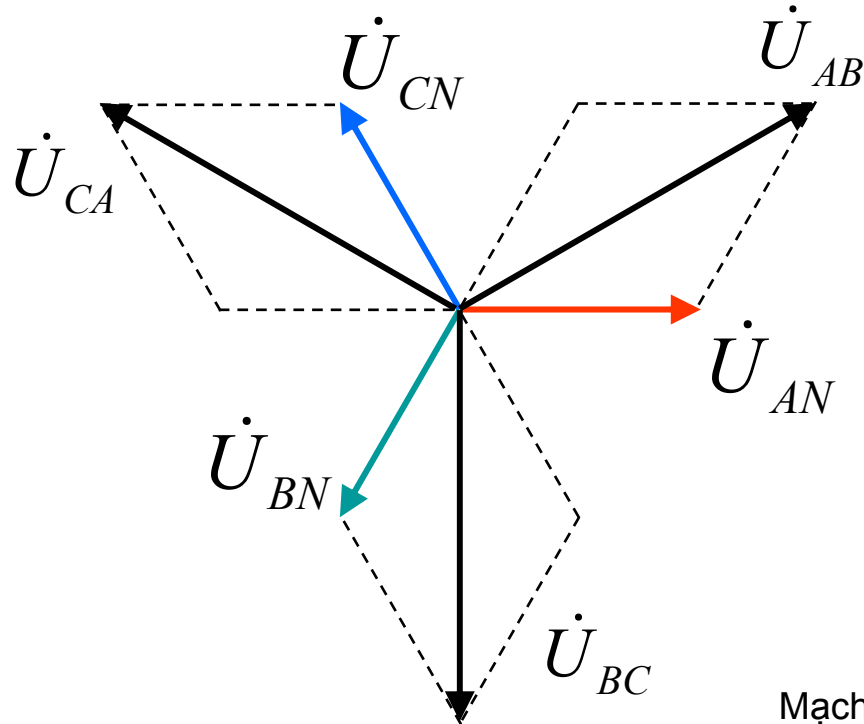

Y & Y đối xứng (2)

$$\dot{U}_{AN} = U \underline{/0^{\circ}}$$

$$\dot{U}_{BN} = U \underline{/ -120^{\circ}}$$

$$\dot{U}_{CN} = U \underline{/120^{\circ}}$$

$$\dot{U}_{AB} = \sqrt{3}U \underline{/30^{\circ}}$$

$$\dot{U}_{BC} = \sqrt{3}U \underline{/ -90^{\circ}}$$

$$\dot{U}_{CA} = \sqrt{3}U \underline{/ -210^{\circ}}$$

Y & Y đối xứng (3)

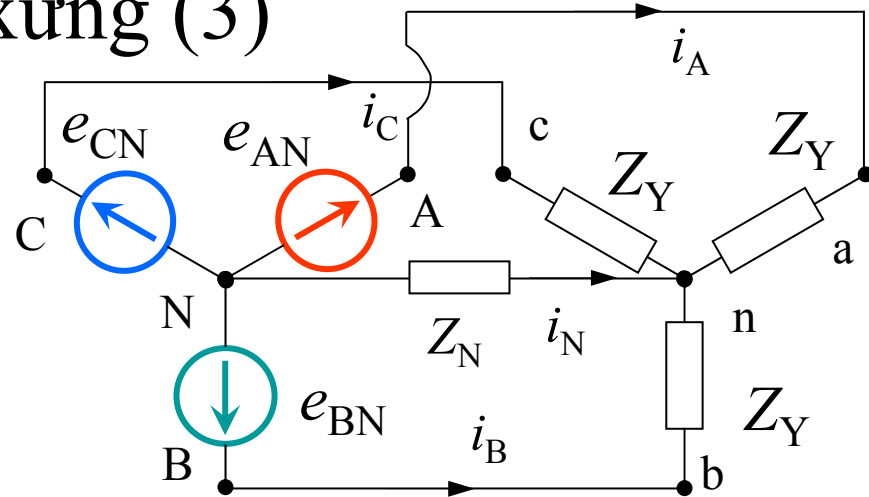
Đặt $\dot{\phi}_N = 0$

$$\left(\frac{1}{Z_Y} + \frac{1}{Z_Y} + \frac{1}{Z_Y} + \frac{1}{Z_N} \right) \dot{\phi}_n =$$

$$= \frac{\dot{U}_{AN}}{Z_Y} + \frac{\dot{U}_{BN}}{Z_Y} + \frac{\dot{U}_{CN}}{Z_Y}$$

$$\dot{U}_{AN} + \dot{U}_{BN} + \dot{U}_{CN} = 0$$

$$\rightarrow \dot{\phi}_n = 0 \rightarrow \dot{U}_{Nn} = 0$$

Y & Y đối xứng (4)

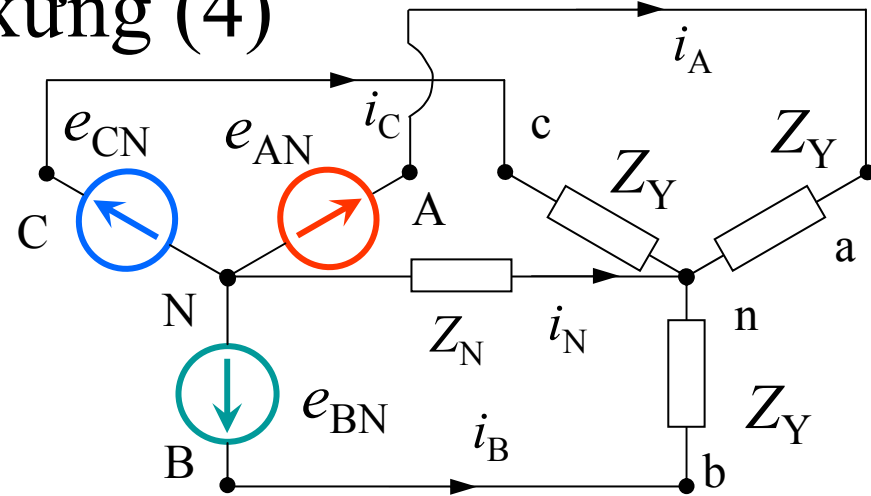
$$\dot{\phi}_n = 0$$

$$\rightarrow \dot{I}_A = \frac{\dot{U}_{AN}}{Z_Y} = \frac{U / 0^0}{Z_Y}$$

$$\dot{I}_B = \frac{\dot{U}_{BN}}{Z_Y} = \frac{\dot{U}_{AN} / -120^0}{Z_Y} = \dot{I}_A / -120^0$$

$$\dot{I}_C = \frac{\dot{U}_{CN}}{Z_Y} = \frac{\dot{U}_{AN} / 120^0}{Z_Y} = \dot{I}_A / 120^0$$

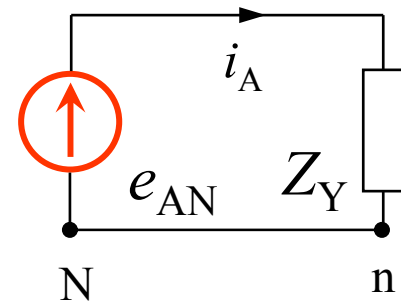
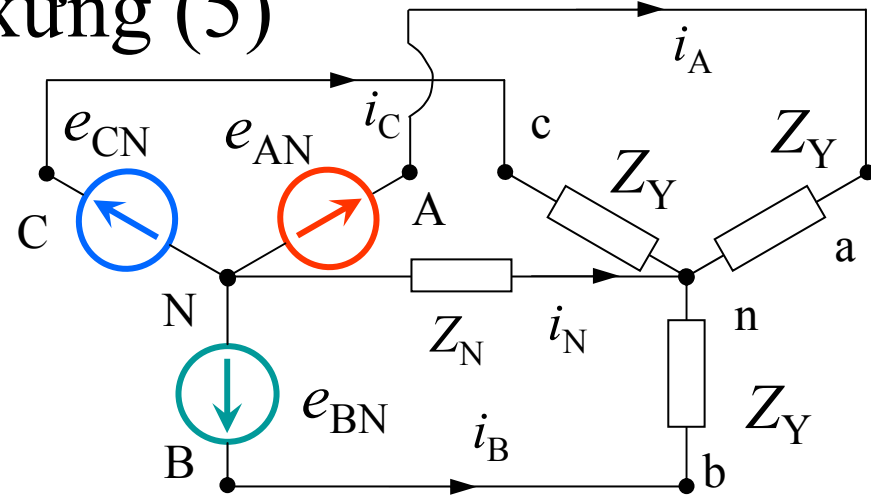
$$\dot{I}_A + \dot{I}_B + \dot{I}_C = 0$$

Y & Y đối xứng (5)

Các bước phân tích mạch
Y&Y đối xứng:

1. Tách riêng một pha (ví dụ pha A)
2. Tính dòng điện của pha đó (i_A)
3. Suy ra dòng điện của các pha khác bằng cách cộng & trừ các góc 120°

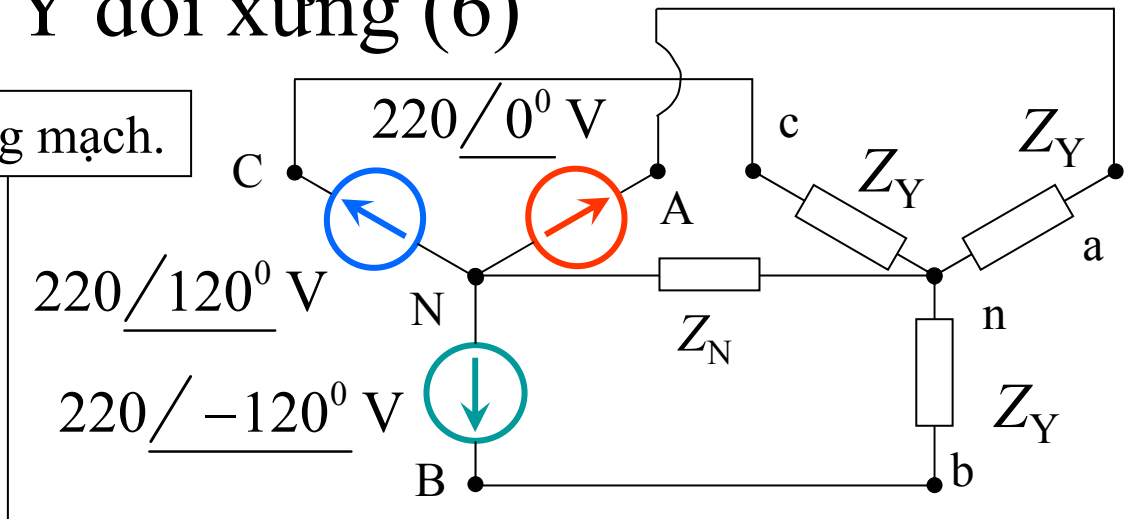

VD

Y & Y đối xứng (6)

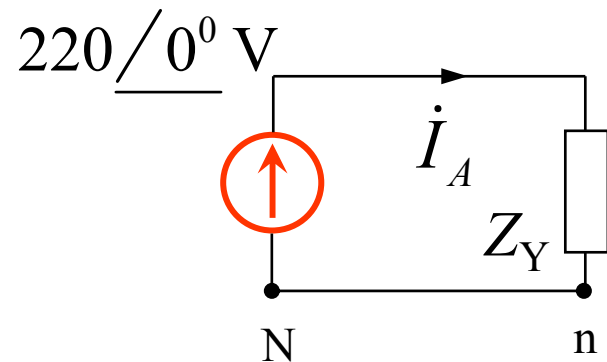
$Z_Y = 3 + j4 \Omega$; Tính các dòng trong mạch.

$$\begin{aligned} \dot{I}_A &= \frac{220/0^\circ}{Z_Y} = \frac{220/0^\circ}{3 + j4} \\ &= \underline{44/-53,13^\circ \text{ A}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \dot{I}_B &= \dot{I}_A / -120^\circ = \underline{44/-53,13^\circ - 120^\circ} \\ &= \underline{44/-173,13^\circ \text{ A}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \dot{I}_C &= \dot{I}_A / +120^\circ = \underline{44/-53,13^\circ + 120^\circ} \\ &= \underline{44/66,87^\circ \text{ A}} \end{aligned}$$

Mạch ba pha đối xứng

Cách mắc nguồn & tải (đối xứng):

- Y & Y
- **Y & Δ**
- Δ & Δ
- Δ & Y

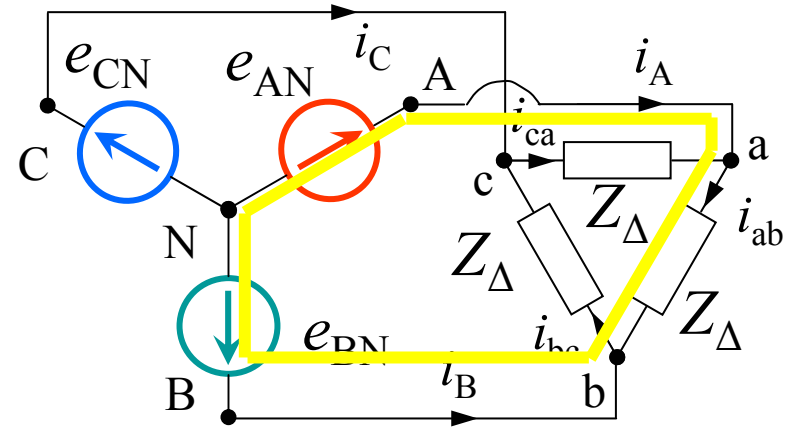
Y & Δ đối xứng (1)

$$\dot{U}_{AN} = U \angle 0^\circ$$

$$\dot{U}_{BN} = U \angle -120^\circ$$

$$\dot{U}_{CN} = U \angle 120^\circ$$

KA cho vòng AabBNA:

$$-\dot{U}_{AN} + Z_{\Delta} \dot{I}_{ab} + \dot{U}_{BN} = 0 \rightarrow \dot{I}_{ab} = \frac{\dot{U}_{AN} - \dot{U}_{BN}}{Z_{\Delta}} = \frac{\dot{U}_{AB}}{Z_{\Delta}}$$

$$\dot{I}_{bc} = \frac{\dot{U}_{BC}}{Z_{\Delta}} = \frac{\dot{U}_{AB}}{Z_{\Delta}} \angle -120^\circ = \dot{I}_{ab} \angle -120^\circ$$

$$\dot{I}_{ca} = \frac{\dot{U}_{CA}}{Z_{\Delta}} = \frac{\dot{U}_{AB}}{Z_{\Delta}} \angle 120^\circ = \dot{I}_{ab} \angle 120^\circ$$

Các dòng điện
cùng biên độ &
lệch pha 120°

Y & Δ đối xứng (2)

$$\dot{I}_{ab} = \frac{\dot{U}_{AB}}{Z_{\Delta}} = \dot{I}_{ab} / 0^{\circ}$$

$$\dot{I}_{bc} = \dot{I}_{ab} / -120^{\circ}$$

$$\dot{I}_{ca} = \dot{I}_{ab} / 120^{\circ}$$

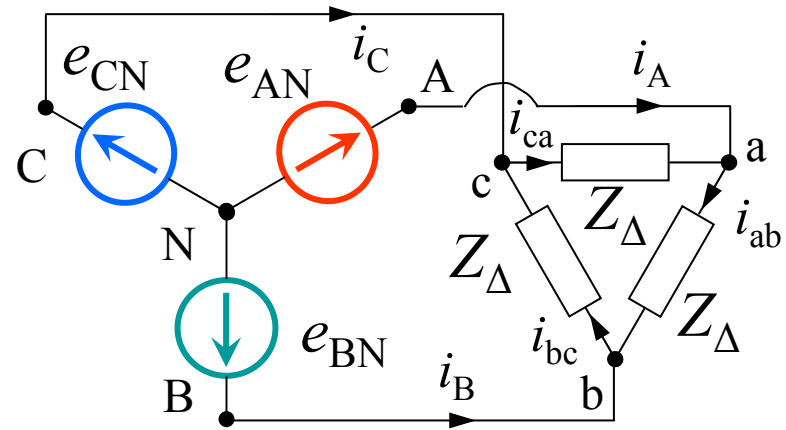
KD cho đỉnh a: $\dot{I}_A = \dot{I}_{ab} - \dot{I}_{ca}$

$$\rightarrow \dot{I}_A = \dot{I}_{ab} (1 / 0^{\circ} - 1 / 120^{\circ})$$

$$= \dot{I}_{ab} (1 + 0,5 - j0,866) = \dot{I}_{ab} \sqrt{3} / -30^{\circ}$$

$$\dot{I}_B = \dot{I}_{ab} \sqrt{3} / -150^{\circ}$$

$$\dot{I}_C = \dot{I}_{ab} \sqrt{3} / 90^{\circ}$$

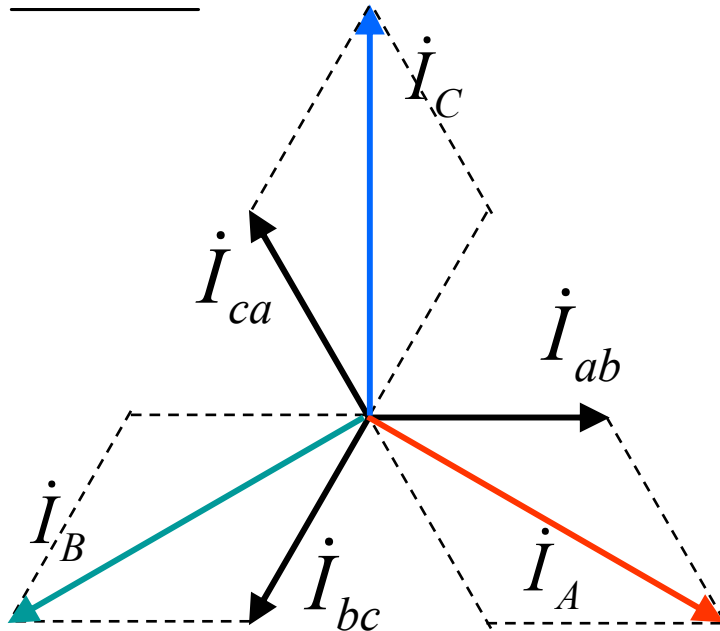
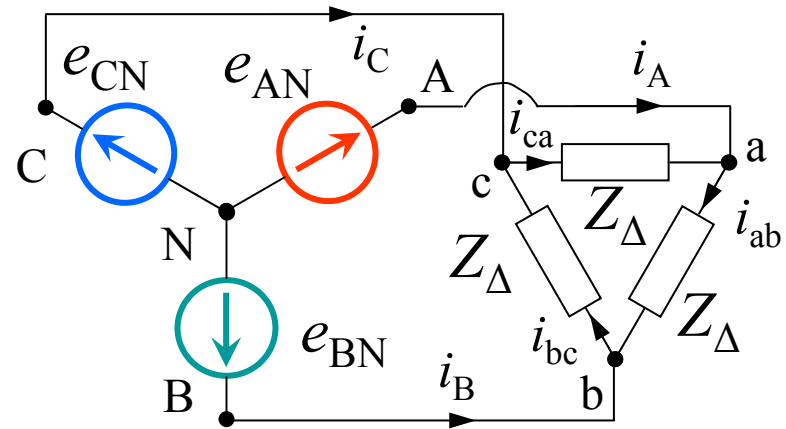

Y & Δ đối xứng (3)

$$\dot{I}_{ab} = \frac{\dot{U}_{AB}}{Z_{\Delta}} = \dot{I}_{ab} / 0^{\circ}$$

$$\dot{I}_{bc} = \dot{I}_{ab} / -120^{\circ}$$

$$\dot{I}_{ca} = \dot{I}_{ab} / 120^{\circ}$$

$$\dot{I}_A = \dot{I}_{ab} \sqrt{3} / -30^{\circ}$$

$$\dot{I}_B = \dot{I}_{ab} \sqrt{3} / -150^{\circ}$$

$$\dot{I}_C = \dot{I}_{ab} \sqrt{3} / 90^{\circ}$$

VD

Y & Δ đối xứng (4)

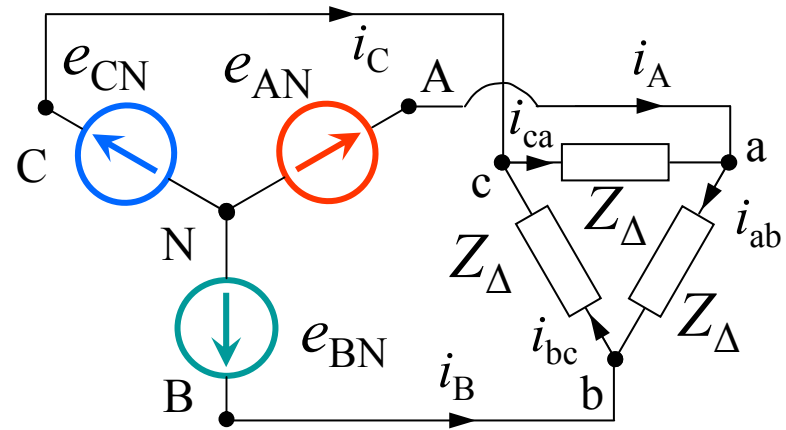
$Z_{\Delta} = 3 + j4 \Omega$; $\dot{U}_{AN} = 220 / 15^{\circ} \text{ V}$
 Tính các dòng trong mạch.

$$\begin{aligned} \dot{U}_{AB} &= \sqrt{3} \dot{U}_{AN} / 30^{\circ} \\ &= \sqrt{3} 220 / 15^{\circ} + 30^{\circ} \\ &= 381 / 15^{\circ} + 30^{\circ} = 381 / 45^{\circ} \text{ V} \end{aligned}$$

$$\dot{I}_{ab} = \frac{\dot{U}_{ab}}{Z_{\Delta}} = \frac{\dot{U}_{AB}}{Z_{\Delta}} = \frac{381 / 45^{\circ}}{3 + j4} = 76,21 / -8,1^{\circ} \text{ A}$$

$$\dot{I}_{bc} = 76,21 / -8,1^{\circ} - 120^{\circ} = 76,21 / -128,1^{\circ} \text{ A}$$

$$\dot{I}_{ca} = 76,21 / -8,1^{\circ} + 120^{\circ} = 76,21 / 111,9^{\circ} \text{ A}$$

VD

Y & Δ đối xứng (5)

$Z_{\Delta} = 3 + j4 \Omega$; $\dot{U}_{AN} = 220 / 15^{\circ} \text{ V}$
 Tính các dòng trong mạch.

$$\dot{I}_{ab} = 76,21 / -8,1^{\circ} \text{ A}$$

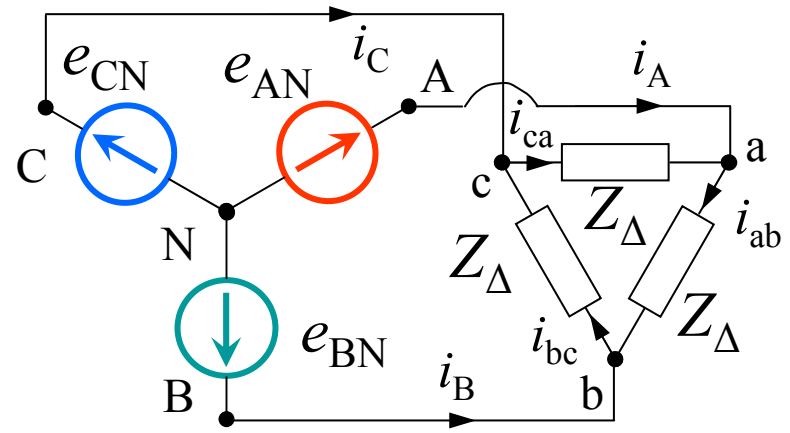
$$\dot{I}_{bc} = 76,21 / -128,1^{\circ} \text{ A}$$

$$\dot{I}_{ca} = 76,21 / 111,9^{\circ} \text{ A}$$

$$\dot{I}_A = \dot{I}_{ab} \sqrt{3} / -30^{\circ} = 76,20 / -8,1^{\circ} \sqrt{3} / -30^{\circ} = 132 / -38,1^{\circ} \text{ A}$$

$$\dot{I}_B = \dot{I}_A / -120^{\circ} = 132 / -38,1^{\circ} - 120^{\circ} = 132 / -158,1^{\circ} \text{ A}$$

$$\dot{I}_C = \dot{I}_A / 120^{\circ} = 132 / -38,1^{\circ} + 120^{\circ} = 132 / 81,9^{\circ} \text{ A}$$

Mạch ba pha đối xứng

Cách mắc nguồn & tải (đối xứng):

- Y & Y
- Y & Δ
- Δ & Δ
- Δ & Y

Δ & Δ đối xứng (1)

$$\dot{U}_{AB} = U \angle 0^\circ$$

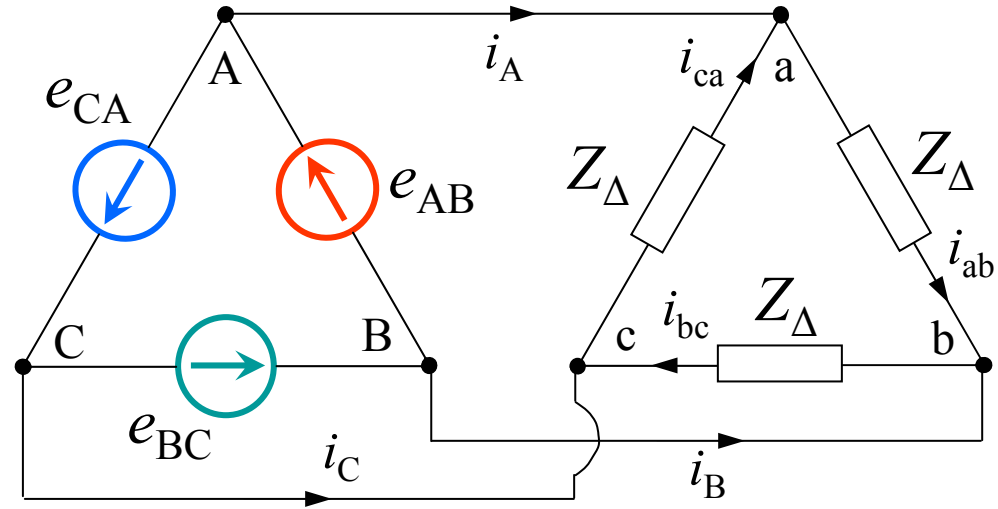
$$\dot{U}_{BC} = U \angle -120^\circ$$

$$\dot{U}_{CA} = U \angle 120^\circ$$

$$\dot{U}_{ab} = \dot{U}_{AB}$$

$$\dot{U}_{bc} = \dot{U}_{BC}$$

$$\dot{U}_{ca} = \dot{U}_{CA}$$

$$\dot{I}_{ab} = \frac{\dot{U}_{ab}}{Z_\Delta} = \frac{\dot{U}_{AB}}{Z_\Delta}$$

$$\dot{I}_{bc} = \frac{\dot{U}_{bc}}{Z_\Delta} = \frac{\dot{U}_{BC}}{Z_\Delta}$$

$$\dot{I}_{ca} = \frac{\dot{U}_{ca}}{Z_\Delta} = \frac{\dot{U}_{CA}}{Z_\Delta}$$

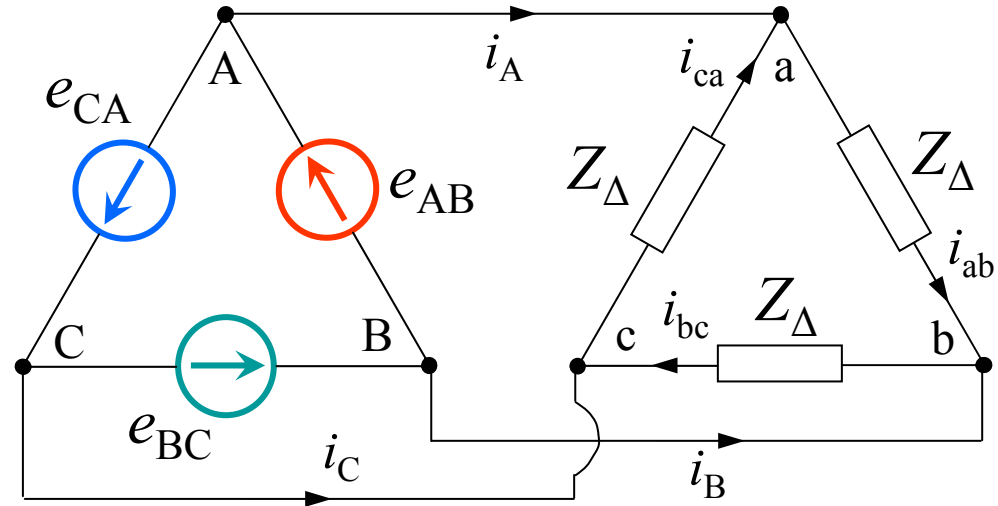

Δ & Δ đối xứng (2)

$$\dot{I}_{ab} = \frac{\dot{U}_{AB}}{Z_{\Delta}}$$

$$\dot{I}_{bc} = \frac{\dot{U}_{BC}}{Z_{\Delta}} = \dot{I}_{ab} / -120^{\circ}$$

$$\left. \begin{aligned} \dot{I}_{ca} &= \frac{\dot{U}_{CA}}{Z_{\Delta}} = \dot{I}_{ab} / 120^{\circ} \\ \dot{I}_A &= \dot{I}_{ab} - \dot{I}_{ca} \end{aligned} \right\} \rightarrow$$

$$\rightarrow \dot{I}_A = \dot{I}_{ab} (1 / 0^{\circ} - 1 / 120^{\circ}) = \dot{I}_{ab} (1 + 0,5 - j0,866) = \dot{I}_{ab} \sqrt{3} / -30^{\circ}$$

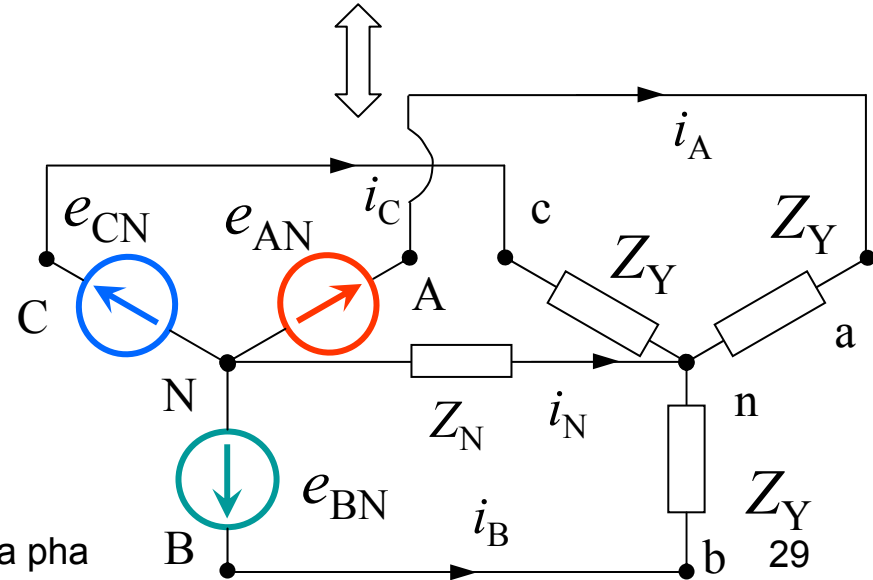
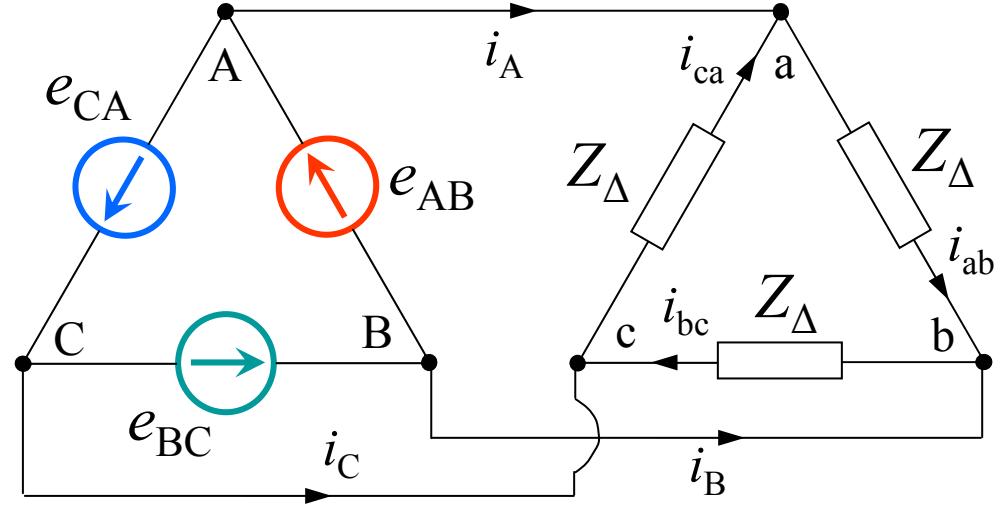
$$\dot{I}_B = \dot{I}_{ab} \sqrt{3} / -150^{\circ}$$

$$\dot{I}_C = \dot{I}_{ab} \sqrt{3} / 90^{\circ}$$

Δ & Δ đối xứng (3)

Cách 2

Tính toán giống mạch Y & Y ←

Mạch ba pha

Mạch ba pha đối xứng

Cách mắc nguồn & tải (đối xứng):

- Y & Y
- Y & Δ
- Δ & Δ
- Δ & Y

Δ & Y đối xứng

$$\dot{U}_{AB} = U / 0^\circ$$

$$\dot{U}_{BC} = U / -120^\circ$$

$$\dot{U}_{CA} = U / 120^\circ$$

KA cho vòng AaNbBA:

$$-\dot{U}_{ab} + Z_Y \dot{I}_A - Z_Y \dot{I}_B = 0 \rightarrow \dot{I}_A - \dot{I}_B = \frac{\dot{U}_{AB}}{Z_Y} = \frac{U / 0^\circ}{Z_Y}$$

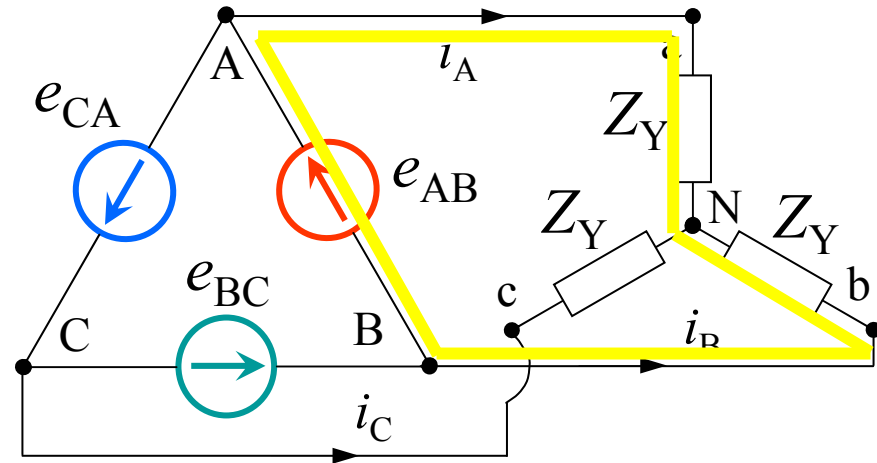
$$\dot{I}_B = \dot{I}_A / -120^\circ \rightarrow \dot{I}_A - \dot{I}_B = \dot{I}_A (1 - 1 / -120^\circ) = \dot{I}_A \sqrt{3} / 30^\circ$$

$$\rightarrow \dot{I}_A = \frac{U / -30^\circ}{\sqrt{3} Z_Y}$$

$$\dot{I}_B = \frac{U / -150^\circ}{\sqrt{3} Z_Y}$$

$$\dot{I}_C = \frac{U / 90^\circ}{\sqrt{3} Z_Y}$$

Mạch ba pha

Mạch ba pha đối xứng

- Có nguồn đối xứng & tải đối xứng
- Cách mắc nguồn & tải (đối xứng):
  - Y & Y
  - Y & Δ
  - Δ & Δ
  - Δ & Y
- Nguồn Y phổ biến hơn nguồn Δ
- Tải Δ phổ biến hơn tải Y
- Có 2 cách giải mạch ba pha đối xứng:
  1. Tính thông số của một pha, suy ra các thông số của 2 pha còn lại bằng cách cộng thêm các góc $\pm 120^\circ$, hoặc
  2. Coi như một mạch điện bình thường & tính toán bằng các phương pháp đã học

Mạch ba pha

- Nguồn ba pha đối xứng
- Mạch ba pha đối xứng
- **Mạch ba pha không đối xứng**
- Công suất trong mạch ba pha
- Phương pháp thành phần đối xứng
- Điều hoà bậc cao trong mạch ba pha

Mạch ba pha không đối xứng (1)

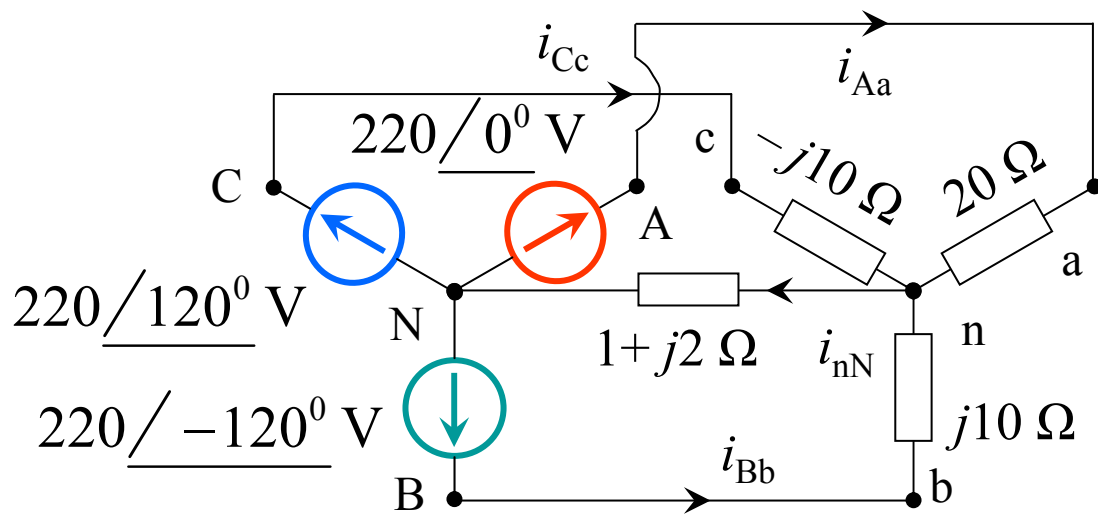
- Có nguồn và/hoặc tải không đối xứng
- Thường thì chỉ có tải không đối xứng
- Cách phân tích: như một mạch điện thông thường có nhiều nguồn

VD1

Mạch ba pha không đối xứng (2)

Tính các dòng điện trong mạch.

Đặt $\dot{\phi}_N = 0$

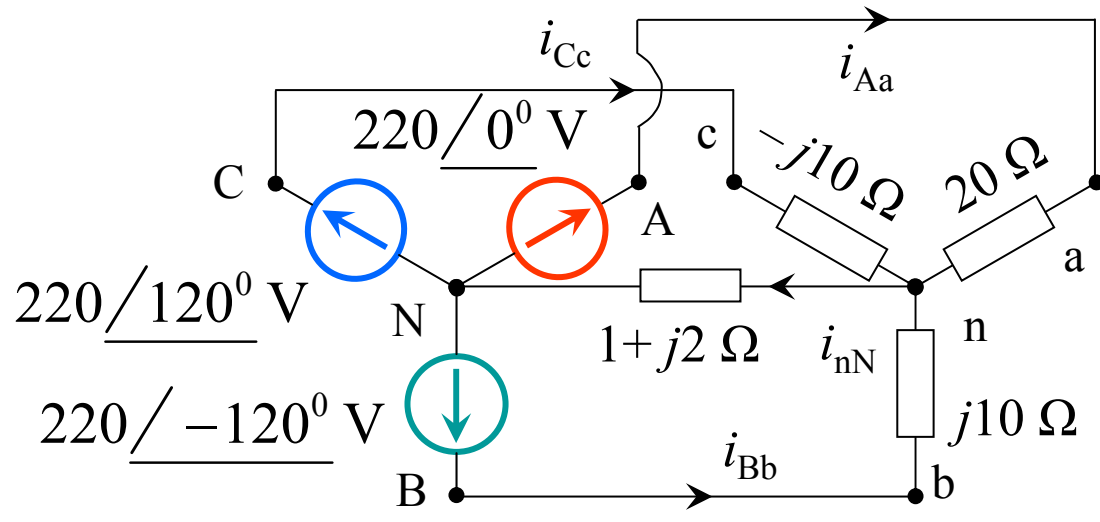

$$\dot{\phi}_n = \frac{\frac{220/\angle 0^\circ}{20} + \frac{220/\angle -120^\circ}{j10} + \frac{220/\angle 120^\circ}{-j10}}{\frac{1}{20} + \frac{1}{j10} + \frac{1}{-j10} + \frac{1}{1+j2}} = 57,46/\angle -122^\circ \text{ V}$$

VD1

Mạch ba pha không đối xứng (3)

Tính các dòng điện trong mạch.

$$\dot{\phi}_n = 57,46 / -122^\circ \text{ V}$$

$$\rightarrow \dot{I}_{Aa} = \frac{220 / 0^\circ - \dot{\phi}_n}{20} = \frac{220 / 0^\circ - 57,46 / -122^\circ}{20} = 12,76 / 11^\circ \text{ A}$$

$$\dot{I}_{Bb} = \frac{220 / -120^\circ - \dot{\phi}_n}{j10} = \frac{220 / -120^\circ - 57,46 / -122^\circ}{j10} = 16,26 / 150,7^\circ \text{ A}$$

$$\dot{I}_{Cc} = \frac{220 / 120^\circ - \dot{\phi}_n}{-j10} = \frac{220 / 120^\circ - 57,46 / -122^\circ}{-j10} = 25,21 / -161,6^\circ \text{ A}$$

VD1

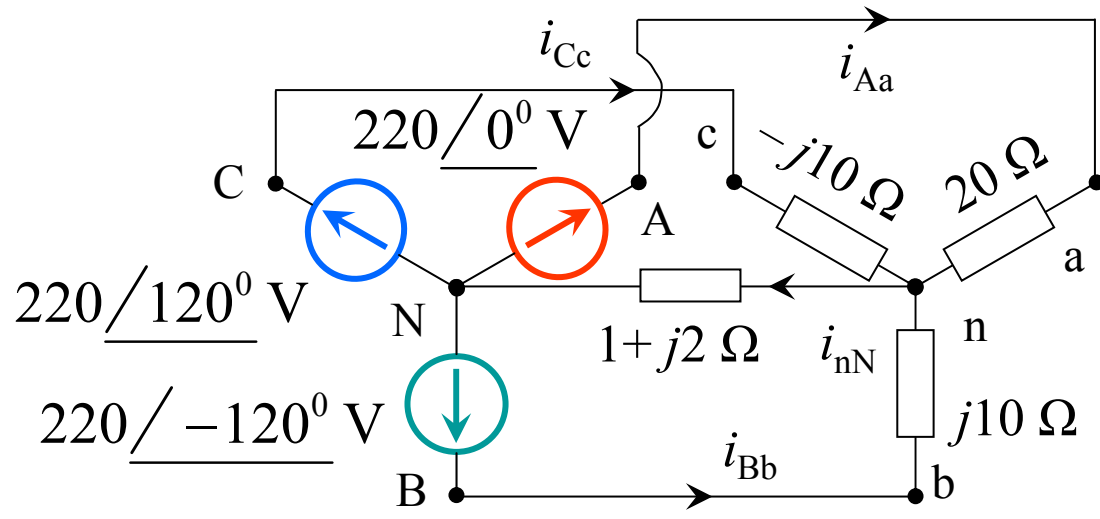
Mạch ba pha không đối xứng (4)

Tính các dòng điện trong mạch.

$$\dot{I}_{Aa} = 12,76 / 11^\circ \text{ A}$$

$$\dot{I}_{Bb} = 16,26 / 150,7^\circ \text{ A}$$

$$\dot{I}_{Cc} = 25,21 / -161,6^\circ \text{ A}$$

$$\dot{I}_{nN} = \frac{\dot{\phi}_n}{1+j2} = \frac{57,46 / -122^\circ}{1+j2} = 25,70 / 174,6^\circ \text{ A}$$

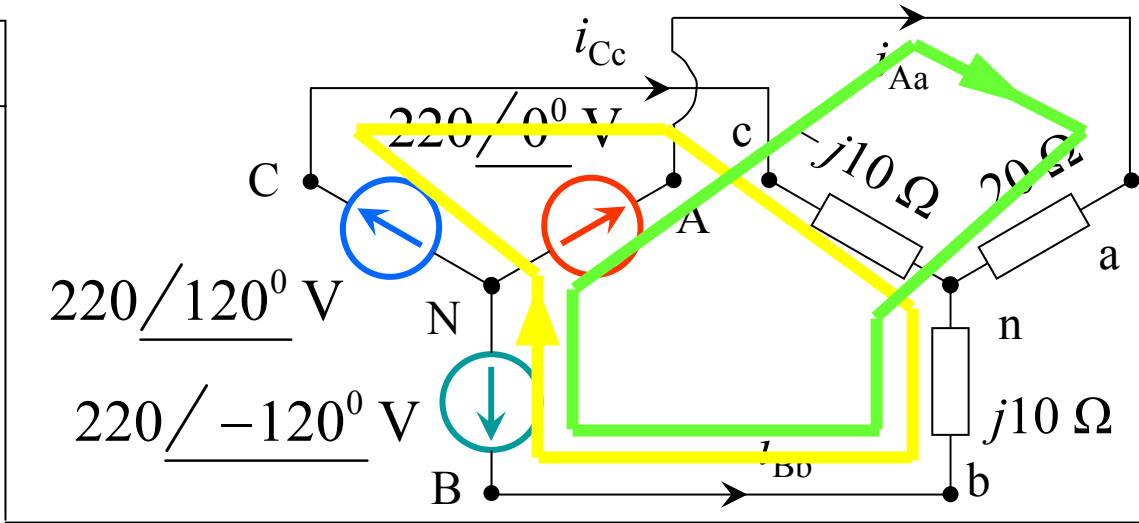
$$(\dot{I}_{Aa} + \dot{I}_{Bb} + \dot{I}_{Cc})$$

VD2

Mạch ba pha không đối xứng (5)

Tính các dòng điện trong mạch.

$$\begin{cases} -j10\dot{I}_v + j10(\dot{I}_v + \dot{I}_x) = -220\angle -120^\circ + 220\angle 120^\circ \\ 20\dot{I}_x + j10(\dot{I}_x + \dot{I}_v) = -220\angle -120^\circ + 220\angle 0^\circ \end{cases}$$

$$\rightarrow \begin{cases} \dot{I}_v = -19,05 + j43,21 \text{ A} \\ \dot{I}_x = 38,11 \text{ A} \end{cases}$$

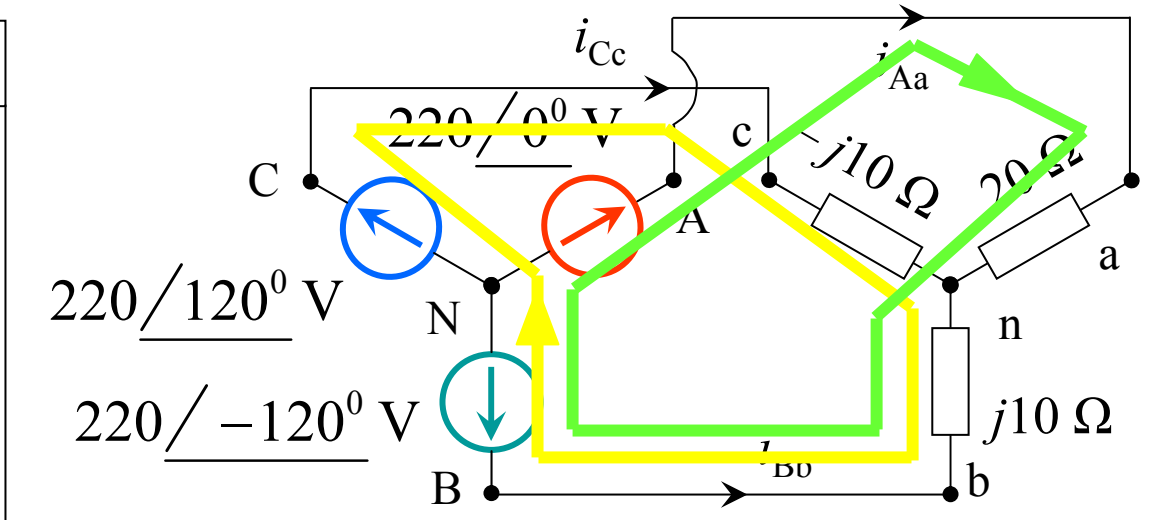
VD2

Mạch ba pha không đối xứng (6)

Tính các dòng điện trong mạch.

$$\dot{I}_v = -19,05 + j43,21 \text{ A}$$

$$\dot{I}_x = 38,11 \text{ A}$$

$$\rightarrow \dot{I}_{Aa} = \dot{I}_x = 38,11 \text{ A}$$

$$\dot{I}_{Cc} = \dot{I}_v = -19,05 + j43,21 \text{ A}$$

$$\begin{aligned} \dot{I}_{Bb} &= -\dot{I}_v - \dot{I}_x = -19,05 + j43,21 - 38,11 = -57,16 + j43,21 \text{ A} \\ & (= -\dot{I}_{Aa} - \dot{I}_{Cc}) \end{aligned}$$

Mạch ba pha

- Nguồn ba pha đối xứng
- Mạch ba pha đối xứng
- Mạch ba pha không đối xứng
- **Công suất trong mạch ba pha**
  - **Công suất trong mạch ba pha đối xứng**
  - **Phương pháp hai oát mét**
- Phương pháp thành phần đối xứng
- Điều hoà bậc cao trong mạch ba pha

Công suất trong mạch ba pha đối xứng (1)

Tải Y: $Z_Y = Z / \underline{\varphi}$

$$u_{an} = U\sqrt{2} \sin \omega t$$

$$i_A = I\sqrt{2} \sin(\omega t - \varphi)$$

$$u_{bn} = U\sqrt{2} \sin(\omega t - 120^\circ)$$

$$i_B = I\sqrt{2} \sin(\omega t - \varphi - 120^\circ)$$

$$u_{cn} = U\sqrt{2} \sin(\omega t + 120^\circ)$$

$$i_C = I\sqrt{2} \sin(\omega t - \varphi + 120^\circ)$$

Công suất tức thời $p = p_a + p_b + p_c = u_{an}i_A + u_{bn}i_B + u_{cn}i_C$

$$= 2UI[\sin \omega t \sin(\omega t - \varphi) + \sin(\omega t - 120^\circ) \sin(\omega t - \varphi - 120^\circ) + \sin(\omega t + 120^\circ) \sin(\omega t - \varphi + 120^\circ)]$$

Công suất trong mạch ba pha đối xứng (2)

$$p = 2UI[\sin \omega t \sin(\omega t - \varphi) + \sin(\omega t - 120^\circ) \sin(\omega t - \varphi - 120^\circ) + \sin(\omega t + 120^\circ) \sin(\omega t - \varphi + 120^\circ)]$$

$$\left. \begin{aligned} \sin A \sin B = \frac{1}{2} [\cos(A - B) - \cos(A + B)] \end{aligned} \right\} \rightarrow$$

$$\rightarrow p = 3UI \cos \varphi$$

(hằng số, không phụ thuộc thời gian)

Công suất trong mạch ba pha đối xứng (3)

$$p = 3UI \cos \varphi \quad (\text{hằng số, không phụ thuộc thời gian})$$

Các công suất trung bình của mỗi pha:

$$P_p = UI \cos \varphi$$

$$S_p = UI$$

$$Q_p = UI \sin \varphi$$

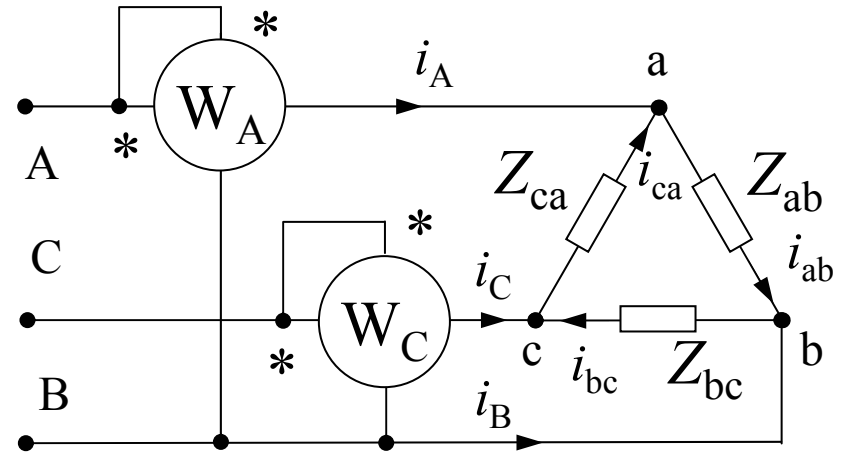
$$\mathbb{S}_p = P_p + jQ_p = \dot{U}\hat{I}$$

Đo công suất trong mạch ba pha

- Mạch đối xứng: đo một pha rồi nhân 3
- Mạch không đối xứng: đo cả ba pha rồi cộng lại
- Nếu không thể đo được công suất của một pha?
- → Phương pháp hai oát mét

Phương pháp hai watt mét (1)

$$\left. \begin{aligned} W_A &= \operatorname{Re} \left\{ \dot{U}_{AB} \hat{I}_A \right\} \\ \dot{I}_A &= \dot{I}_{ab} + \dot{I}_{ac} \end{aligned} \right\} \rightarrow W_A = \operatorname{Re} \left\{ \dot{U}_{AB} \hat{I}_{ab} \right\} + \operatorname{Re} \left\{ \dot{U}_{AB} \hat{I}_{ac} \right\} \rightarrow W_A = P_{AB} + \operatorname{Re} \left\{ \dot{U}_{AB} \hat{I}_{ac} \right\}$$

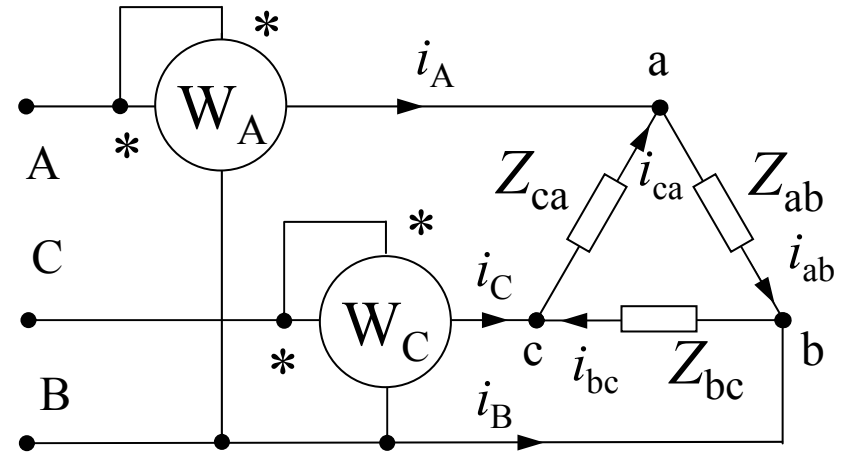
$$\operatorname{Re} \left\{ \dot{U}_{AB} \hat{I}_{ab} \right\} = P_{AB}$$

$$\left. \begin{aligned} W_C &= \operatorname{Re} \left\{ \dot{U}_{CB} \hat{I}_C \right\} \\ \dot{I}_C &= \dot{I}_{ca} + \dot{I}_{cb} \end{aligned} \right\} \rightarrow W_C = \operatorname{Re} \left\{ \dot{U}_{CB} \hat{I}_{ca} \right\} + \operatorname{Re} \left\{ \dot{U}_{CB} \hat{I}_{cb} \right\}$$

$$\operatorname{Re} \left\{ \dot{U}_{CB} \hat{I}_{cb} \right\} = P_{CB} \rightarrow W_C = \operatorname{Re} \left\{ \dot{U}_{CB} \hat{I}_{ca} \right\} + P_{CB}$$

Phương pháp hai oát mét (2)

$$\left. \begin{aligned} W_A &= P_{AB} + \operatorname{Re}\{\dot{U}_{AB} \hat{I}_{ac}\} \\ W_C &= \operatorname{Re}\{\dot{U}_{CB} \hat{I}_{ca}\} + P_{CB} \end{aligned} \right\}$$

$$\rightarrow W_A + W_C = P_{AB} + \operatorname{Re}\{(\dot{U}_{AB} - \dot{U}_{CB}) \hat{I}_{ac}\} + P_{CB}$$

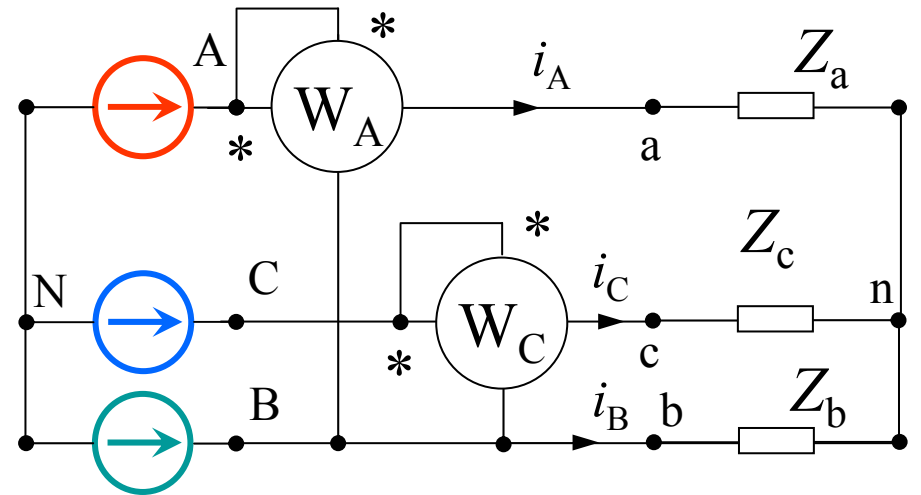
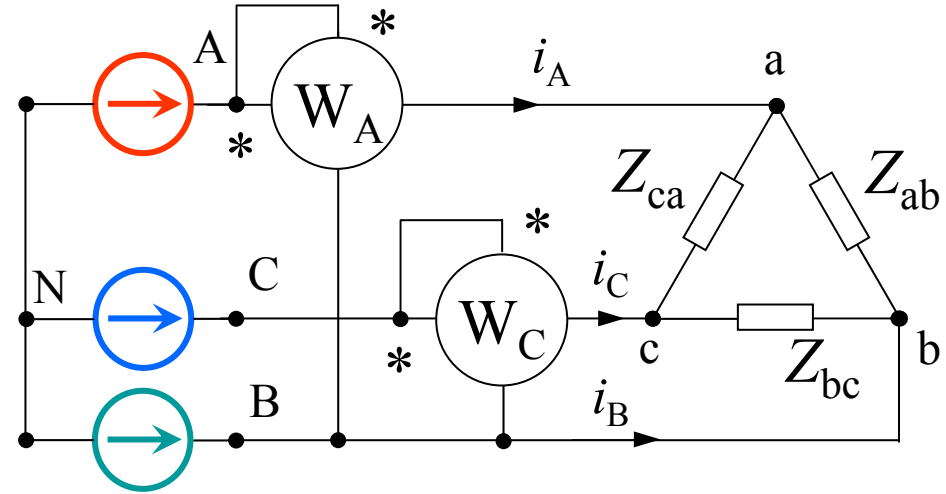
$$W_A + W_C = P_{AB} + P_{AC} + P_{CB}$$

$$\dot{U}_{AB} - \dot{U}_{CB} = \dot{U}_{AC} \rightarrow \operatorname{Re}\{(\dot{U}_{AB} - \dot{U}_{CB}) \hat{I}_{ac}\} = P_{AC}$$

VD Phương pháp hai oát mét (3)

$$\begin{aligned} \dot{E}_{AN} &= 220 / 0^\circ \text{ V} \\ \dot{E}_{BN} &= 220 / -120^\circ \text{ V} \\ \dot{E}_{CN} &= 220 / 120^\circ \text{ V} \\ Z_{ab} &= 50\Omega; \quad Z_{bc} = j75\Omega; \quad Z_{ca} = -j100\Omega; \\ &\text{Tính công suất tiêu thụ của tải } \Delta. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} Z_a &= \frac{Z_{ab}Z_{ac}}{Z_{ab} + Z_{bc} + Z_{ca}} \\ &= \frac{50(-j100)}{50 + j75 - j100} = 40 - j80\Omega \\ Z_b &= \frac{Z_{ba}Z_{bc}}{Z_{ab} + Z_{bc} + Z_{ca}} = -30 + j60\Omega \\ Z_c &= \frac{Z_{ca}Z_{cb}}{Z_{ab} + Z_{bc} + Z_{ca}} = 120 + j60\Omega \end{aligned}$$

VD

Phương pháp hai oát mét (4)

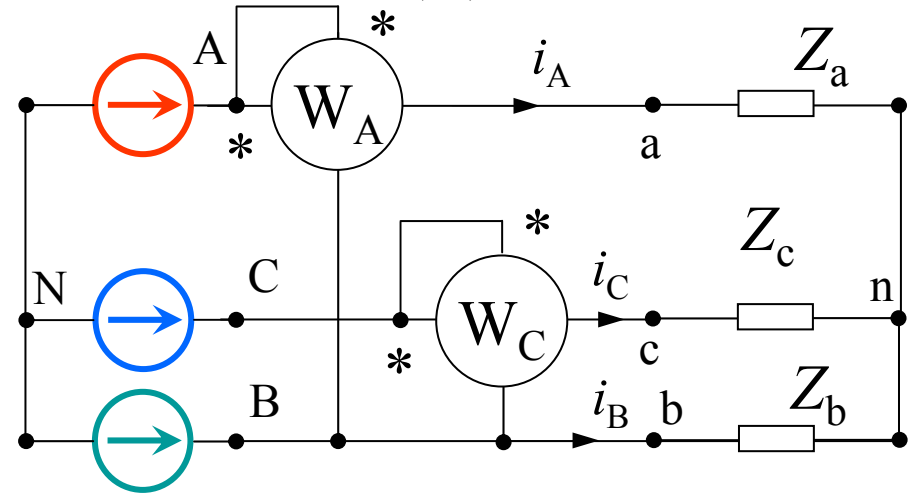
$$\dot{E}_{AN} = 220 / 0^\circ \text{ V}$$

$$\dot{E}_{BN} = 220 / -120^\circ \text{ V}$$

$$\dot{E}_{CN} = 220 / 120^\circ \text{ V}$$

$$Z_{ab} = 50 \Omega; \quad Z_{bc} = j75 \Omega; \quad Z_{ca} = -j100 \Omega;$$

Tính công suất tiêu thụ của tải Δ .

$$Z_a = 40 - j80 \Omega; \quad Z_b = -30 + j60 \Omega; \quad Z_c = 120 + j60 \Omega; \quad \text{Đặt } \dot{\phi}_N = 0$$

$$\begin{aligned} \rightarrow \dot{\phi}_n &= \frac{\frac{\dot{E}_{AN}}{Z_a} + \frac{\dot{E}_{BN}}{Z_b} + \frac{\dot{E}_{CN}}{Z_c}}{\frac{1}{Z_a} + \frac{1}{Z_b} + \frac{1}{Z_c}} = \frac{\frac{220 / 0^\circ}{40 - j80} + \frac{220 / -120^\circ}{-30 + j60} + \frac{220 / 120^\circ}{120 + j60}}{\frac{1}{40 - j80} + \frac{1}{-30 + j60} + \frac{1}{120 + j60}} \\ &= -690 + j396 \text{ V} \end{aligned}$$

VD

Phương pháp hai oát mét (5)

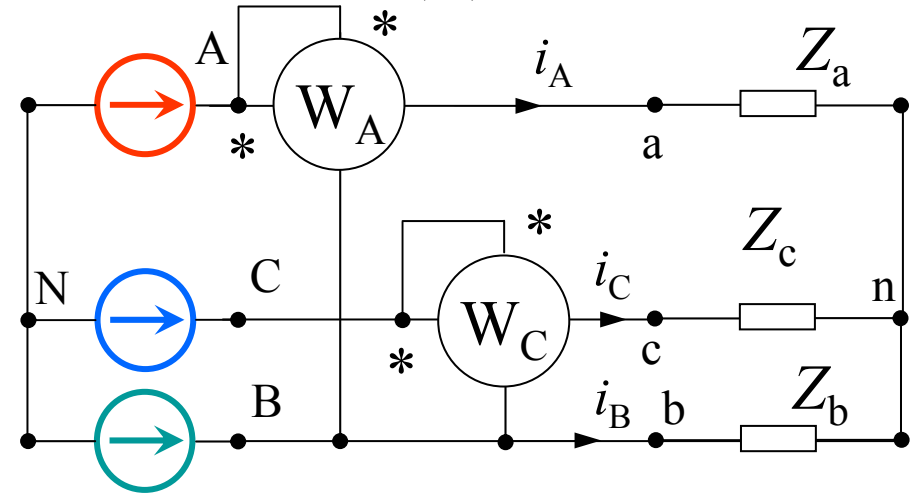
$$\dot{E}_{AN} = 220 / 0^\circ \text{ V}$$

$$\dot{E}_{BN} = 220 / -120^\circ \text{ V}$$

$$\dot{E}_{CN} = 220 / 120^\circ \text{ V}$$

$$Z_{ab} = 50 \Omega; \quad Z_{bc} = j75 \Omega; \quad Z_{ca} = -j100 \Omega;$$

Tính công suất tiêu thụ của tải Δ .

$$Z_a = 40 - j80 \Omega; \quad Z_b = -30 + j60 \Omega; \quad Z_c = 120 + j60 \Omega;$$

$$\dot{\phi}_n = -690 + j396 \text{ V}$$

$$\rightarrow \dot{I}_A = \frac{\dot{E}_{AN} - \dot{\phi}_n}{Z_a} = \frac{220 / 0^\circ - (-690 + j396)}{40 - j80} = 8,51 + j7,11 \text{ A}$$

$$\dot{I}_C = \frac{\dot{E}_{CN} - \dot{\phi}_n}{Z_c} = \frac{220 / 120^\circ - (-690 + j396)}{120 + j60} = 3,18 - j3,30 \text{ A}$$

VD

Phương pháp hai oát mét (6)

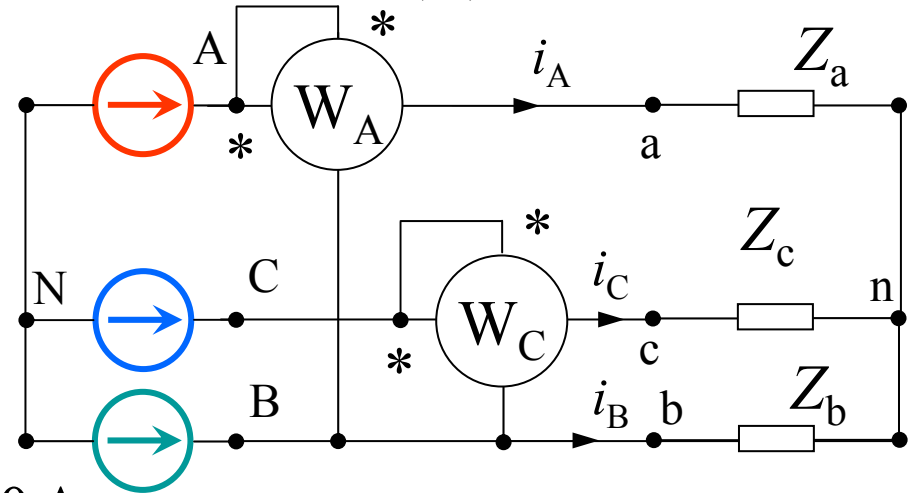
$$\dot{E}_{AN} = 220 / 0^\circ \text{ V}$$

$$\dot{E}_{BN} = 220 / -120^\circ \text{ V}$$

$$\dot{E}_{CN} = 220 / 120^\circ \text{ V}$$

$$Z_{ab} = 50\Omega; \quad Z_{bc} = j75\Omega; \quad Z_{ca} = -j100\Omega;$$

Tính công suất tiêu thụ của tải Δ .

$$\dot{I}_A = 8,51 + j7,11 \text{ A}; \quad \dot{I}_C = 3,18 - j3,30 \text{ A}$$

$$\begin{aligned} W_A &= \text{Re} \left\{ \dot{E}_{AB} \hat{I}_A \right\} = \text{Re} \left\{ \left(\dot{E}_{AN} - \dot{E}_{BN} \right) \hat{I}_A \right\} \\ &= \text{Re} \left\{ \left(220 / 0^\circ - 220 / -120^\circ \right) (8,51 - j7,11) \right\} = 4162 \text{ W} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} W_C &= \text{Re} \left\{ \dot{E}_{CB} \hat{I}_C \right\} = \text{Re} \left\{ \left(\dot{E}_{CN} - \dot{E}_{BN} \right) \hat{I}_C \right\} \\ &= \text{Re} \left\{ \left(220 / 120^\circ - 220 / -120^\circ \right) (3,18 + j3,30) \right\} = -1258 \text{ W} \end{aligned}$$

VD

Phương pháp hai oát mét (7)

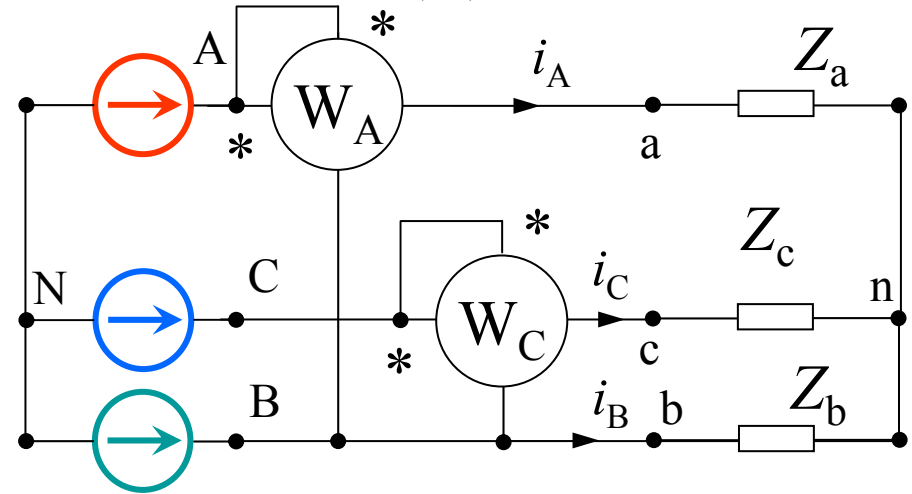
$$\dot{E}_{AN} = 220 / 0^\circ \text{ V}$$

$$\dot{E}_{BN} = 220 / -120^\circ \text{ V}$$

$$\dot{E}_{CN} = 220 / 120^\circ \text{ V}$$

$$Z_{ab} = 50\Omega; \quad Z_{bc} = j75\Omega; \quad Z_{ca} = -j100\Omega;$$

Tính công suất tiêu thụ của tải Δ .

$$\left. \begin{aligned} W_A &= 4162 \text{ W} \\ W_C &= -1258 \text{ W} \end{aligned} \right\} \rightarrow$$

→ Công suất tiêu thụ của tải Δ : $W_{\Delta} = W_A + W_C = 4162 - 1258 = \boxed{2904 \text{ W}}$

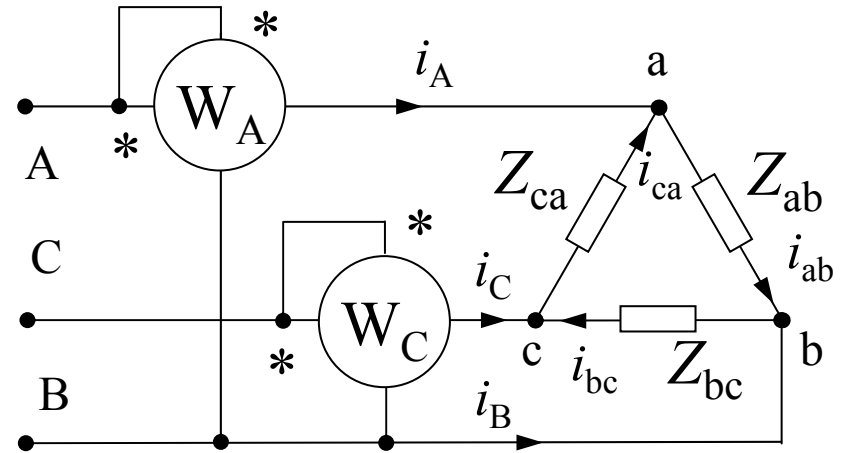
Kiểm tra:

$$W_{\Delta} = I_A^2 R_a + I_B^2 R_b + I_C^2 R_c = 11,09^2 40 + 12,29^2 (-30) + 4,58^2 120 = 2904 \text{ W}$$

Phương pháp hai oát mét (8)

- Công suất tổng của tải là tổng đại số của chỉ số của hai oát mét
- Đúng cho cả tải Y & tải Δ

Mạch ba pha

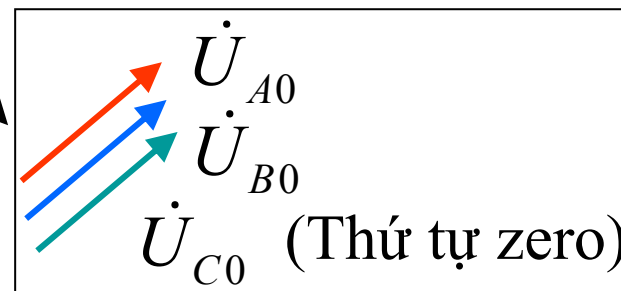
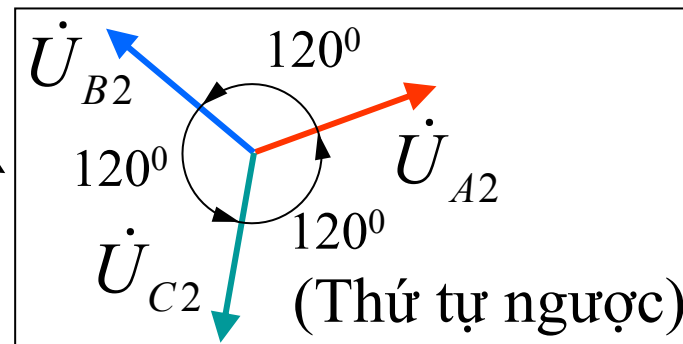
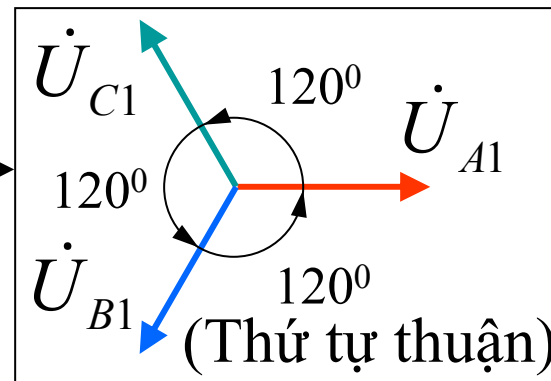
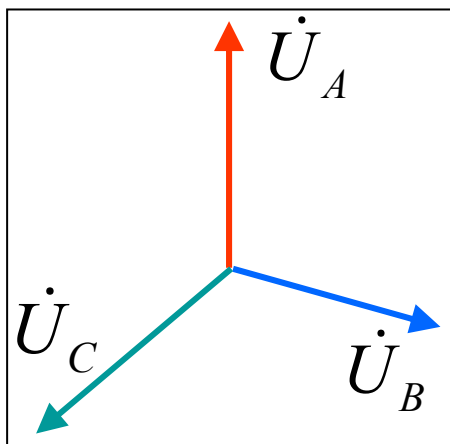
- Nguồn ba pha đối xứng
- Mạch ba pha đối xứng
- Mạch ba pha không đối xứng
- Công suất trong mạch ba pha
- **Phương pháp thành phần đối xứng**
- Điều hoà bậc cao trong mạch ba pha

Phương pháp thành phần đối xứng (1)

- Mạch đối xứng $\rightarrow$ tính 1 pha & suy ra các pha còn lại
- Mạch không đối xứng $\rightarrow$ tính toán như mạch điện nhiều nguồn kích thích
- Hai loại mạch trên có tổng trở của các pha cố định
- Mạch đặc biệt: tổng trở của các pha biến thiên một cách phức tạp theo mức độ bất đối xứng của các pha
- $\rightarrow$ Không tính được bằng 2 p/p trên
- $\rightarrow$ P/p thành phần đối xứng

Phương pháp thành phần đối xứng (2)

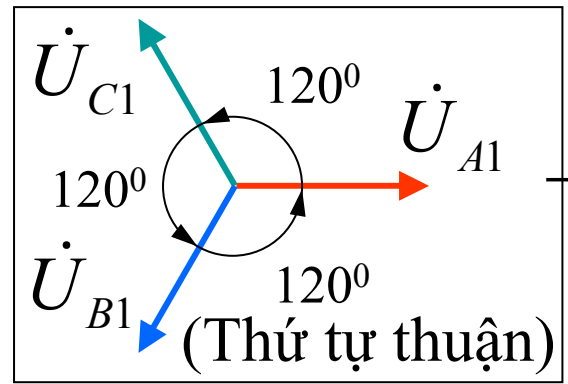
$$\dot{U}_A = \dot{U}_{A1} + \dot{U}_{A2} + \dot{U}_{A0}$$

$$\dot{U}_B = \dot{U}_{B1} + \dot{U}_{B2} + \dot{U}_{B0}$$

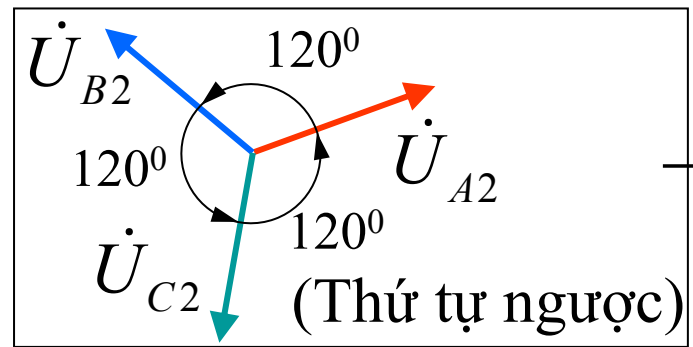
$$\dot{U}_C = \dot{U}_{C1} + \dot{U}_{C2} + \dot{U}_{C0}$$

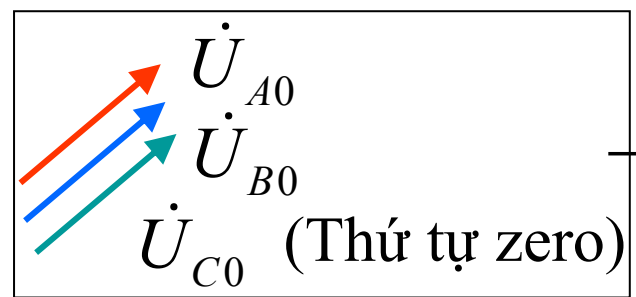
Phương pháp thành phần đối xứng (3)

$\rightarrow \dot{I}_{A1}, \dot{I}_{B1}, \dot{I}_{C1}, \dots$

$\rightarrow \dot{I}_{A2}, \dot{I}_{B2}, \dot{I}_{C2}, \dots$

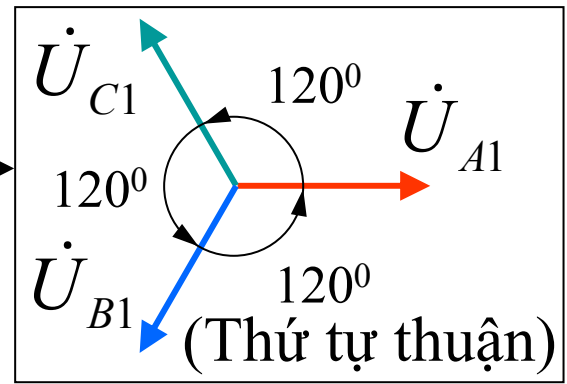
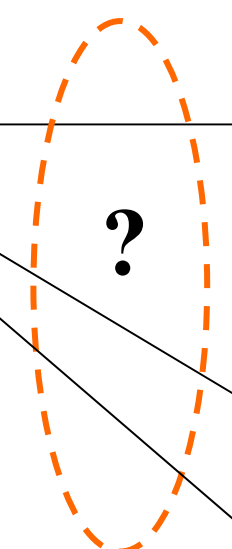
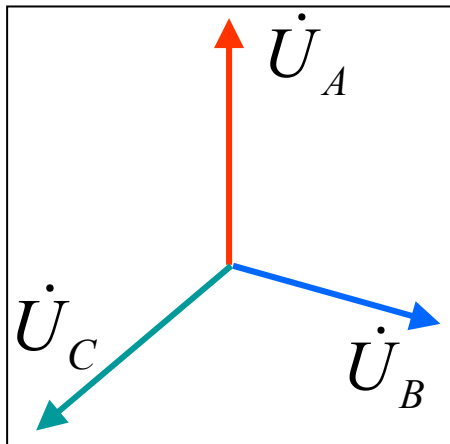
$\rightarrow \dot{I}_{A0}, \dot{I}_{B0}, \dot{I}_{C0}, \dots$

$$\begin{cases} \dot{I}_A = \dot{I}_{A1} + \dot{I}_{A2} + \dot{I}_{A0} \\ \dot{I}_B = \dot{I}_{B1} + \dot{I}_{B2} + \dot{I}_{B0} \\ \dot{I}_C = \dot{I}_{C1} + \dot{I}_{C2} + \dot{I}_{C0} \\ \dots \end{cases}$$

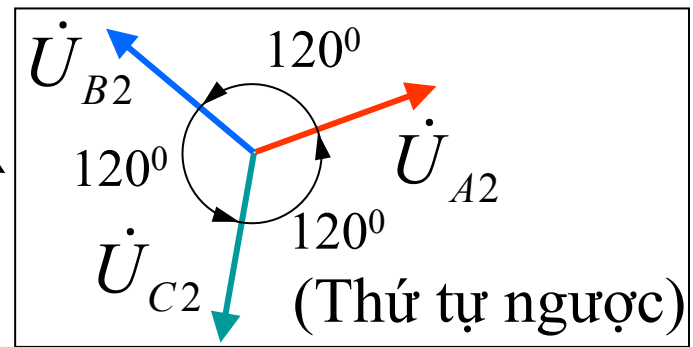

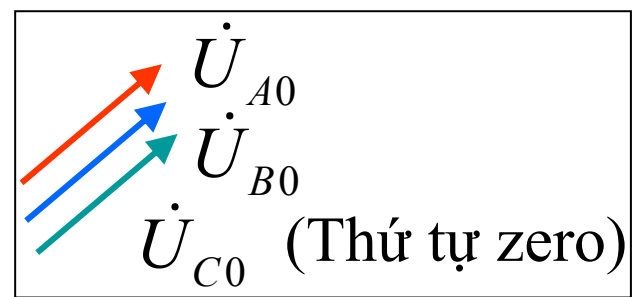
Phương pháp thành phần đối xứng (4)

+

+

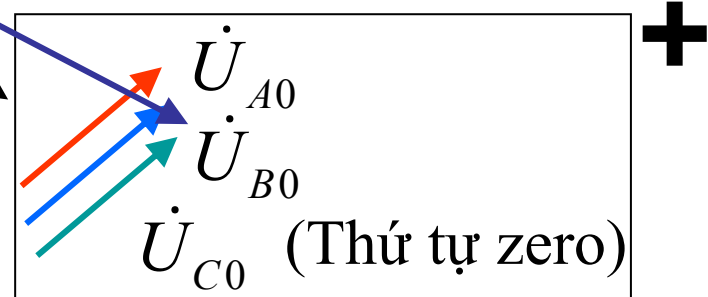
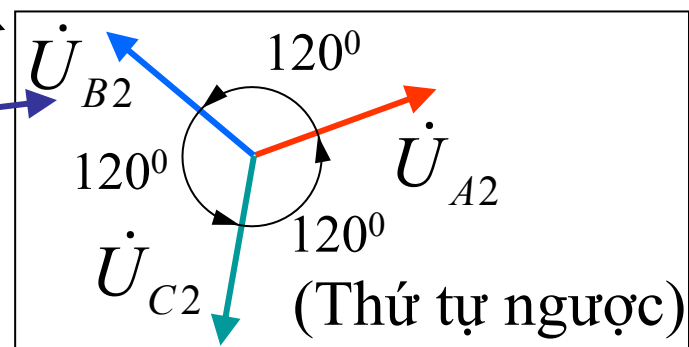
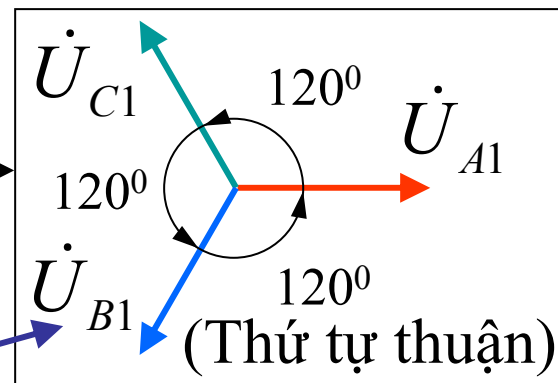
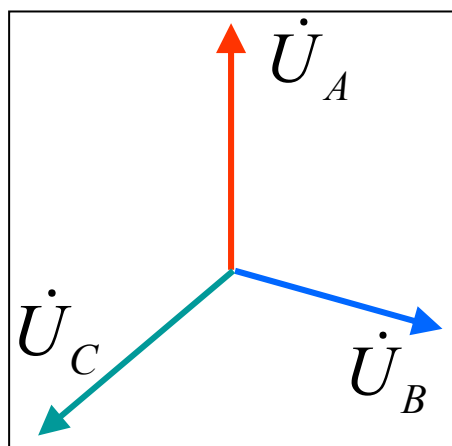

$$\begin{bmatrix} \dot{U}_{A1} \\ \dot{U}_{A2} \\ \dot{U}_{A0} \end{bmatrix} = \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 1 & a & a^2 \\ 1 & a^2 & a \\ 1 & 1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \dot{U}_A \\ \dot{U}_B \\ \dot{U}_C \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} \dot{U}_{A1} \\ \dot{U}_{A2} \\ \dot{U}_{A0} \end{bmatrix}$$

$a = e^{j120^\circ}$

Mạch ba pha

Phương pháp thành phần đối xứng (5)

$$\begin{cases} \dot{U}_{B1} = a^2 \dot{U}_{A1} \\ \dot{U}_{B2} = a \dot{U}_{A2} \\ \dot{U}_{B0} = \dot{U}_{A0} \\ \dot{U}_{C1} = a \dot{U}_{A1} \\ \dot{U}_{C2} = a^2 \dot{U}_{A2} \\ \dot{U}_{C0} = \dot{U}_{A0} \end{cases}$$

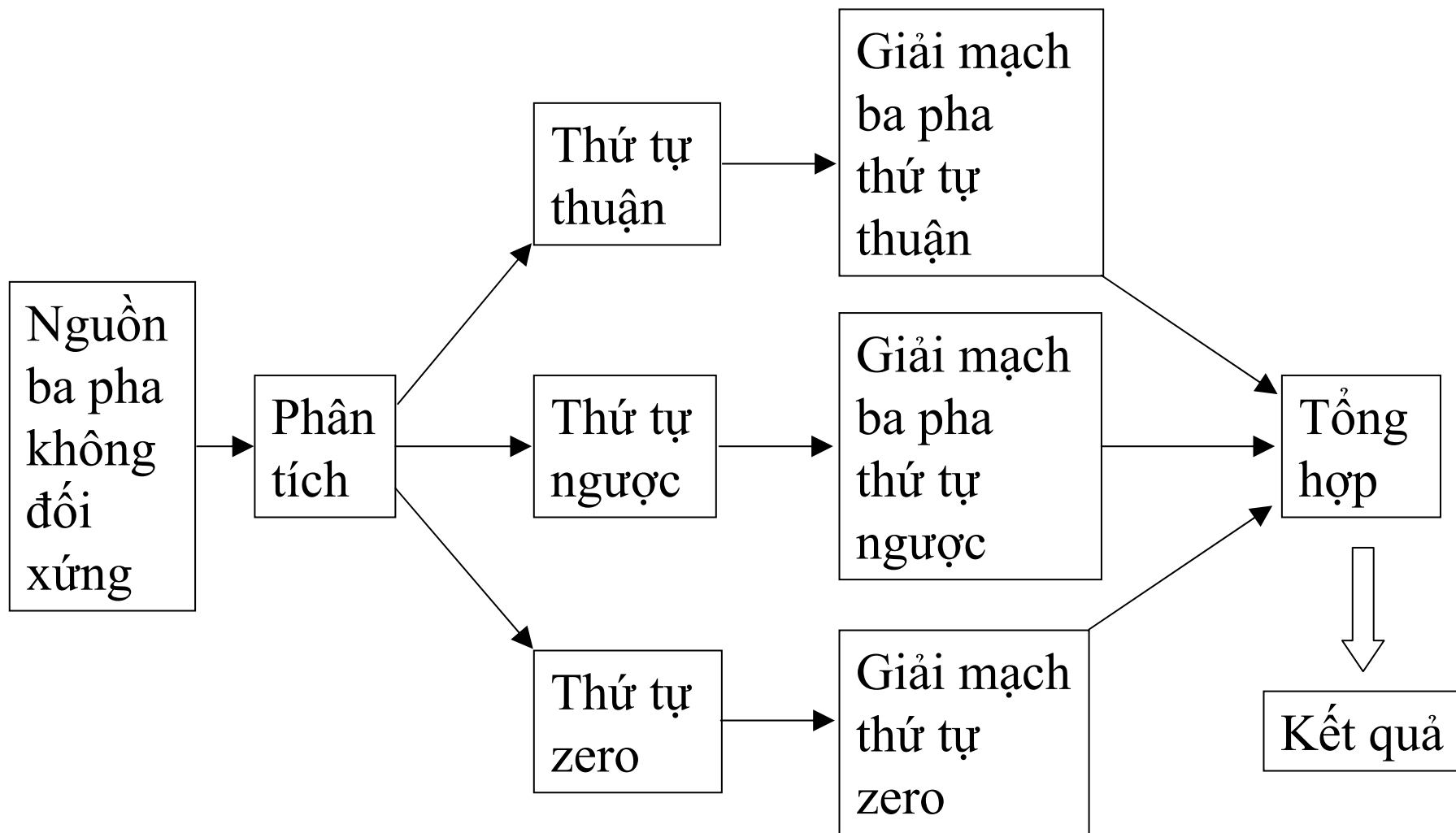
$$\begin{bmatrix} \dot{U}_{A1} \\ \dot{U}_{A2} \\ \dot{U}_{A0} \end{bmatrix}$$

$$a = e^{j120^\circ} = 1/\underline{120^\circ}$$

$$a^2 = e^{j240^\circ} = 1/\underline{240^\circ}$$

Phương pháp thành phần đối xứng (6)

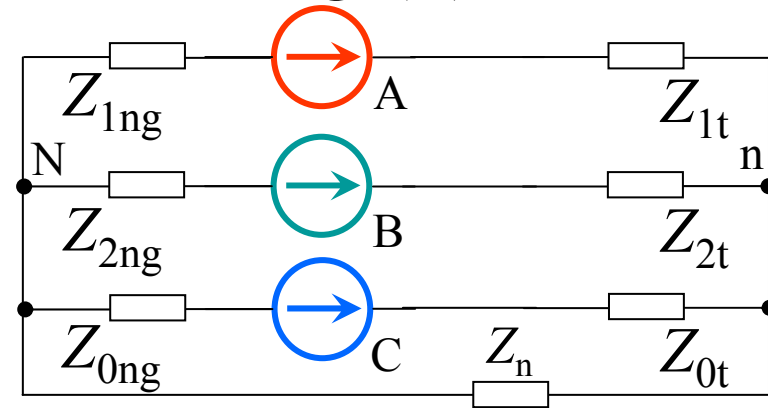

VD

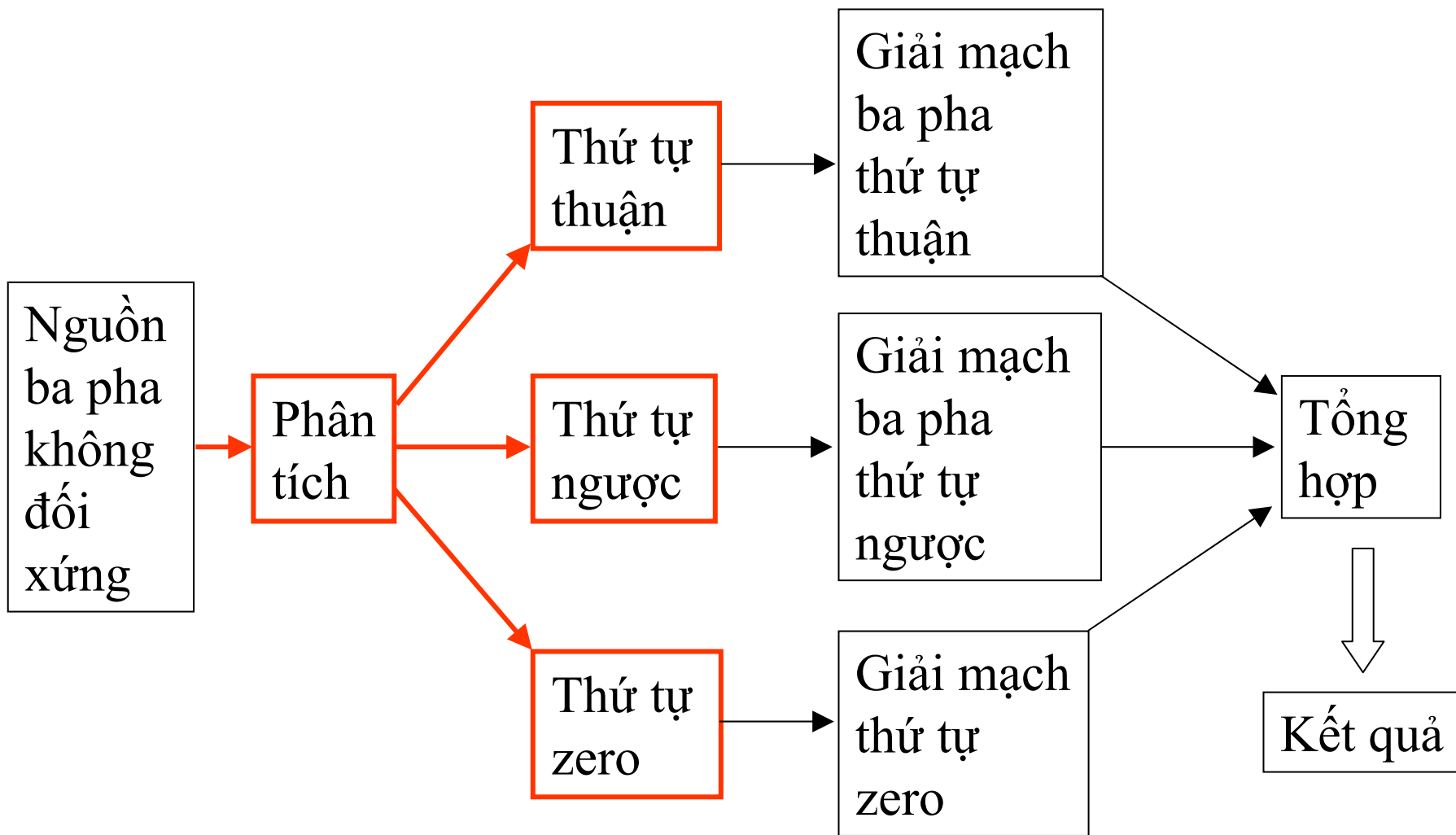
Phương pháp thành phần đối xứng (7)

$$\begin{aligned} \dot{E}_A &= 220 / 0^\circ \text{ V}; \dot{E}_B = 230 / -135^\circ \text{ V}; Z_n = j6 \ \Omega; \\ \dot{E}_C &= 210 / 140^\circ \text{ V}; Z_{1ng} = j10 \ \Omega; Z_{2ng} = j12 \ \Omega; \\ Z_{0ng} &= j2 \ \Omega; Z_{1t} = 30 + j40 \ \Omega; Z_{2t} = 3 + j6 \ \Omega; \\ Z_{0t} &= j4 \ \Omega; \text{ Tính các dòng trong mạch.} \end{aligned}$$

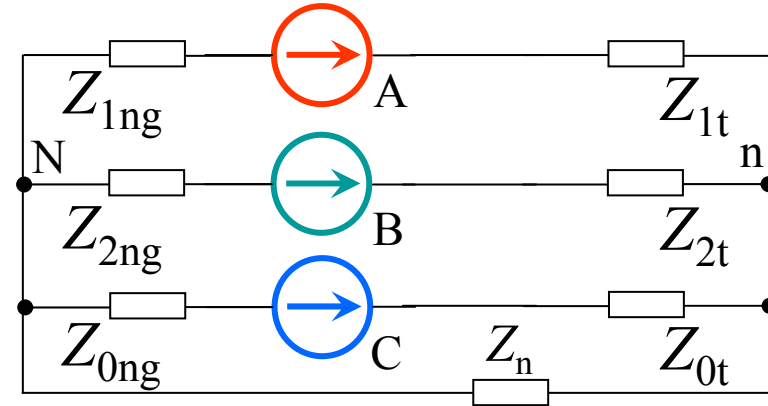
Phương pháp thành phần đối xứng (8)

VD

Phương pháp thành phần đối xứng (9)

$$\begin{aligned} \dot{E}_A &= 220 / 0^\circ \text{ V}; \dot{E}_B = 230 / -135^\circ \text{ V}; Z_n = j6 \Omega; \\ \dot{E}_C &= 210 / 140^\circ \text{ V}; Z_{1ng} = j10 \Omega; Z_{2ng} = j12 \Omega; \\ Z_{0ng} &= j2 \Omega; Z_{1t} = 30 + j40 \Omega; Z_{2t} = 3 + j6 \Omega; \\ Z_{0t} &= j4 \Omega; \text{ Tính các dòng trong mạch.} \end{aligned}$$

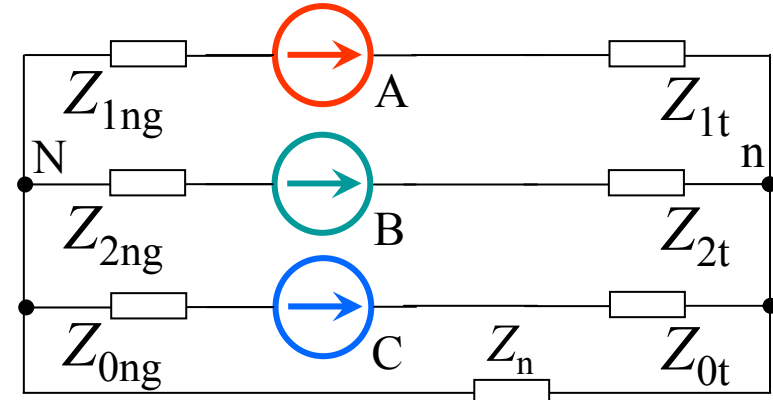
$$\begin{bmatrix} \dot{E}_{A1} \\ \dot{E}_{A2} \\ \dot{E}_{A0} \end{bmatrix} = \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 1 & a & a^2 \\ 1 & a^2 & a \\ 1 & 1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \dot{E}_A \\ \dot{E}_B \\ \dot{E}_C \end{bmatrix}$$

$$= \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 1 & 1/120^\circ & 1/240^\circ \\ 1 & 1/240^\circ & 1/120^\circ \\ 1 & 1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 220 / 0^\circ \\ 230 / -135^\circ \\ 210 / 140^\circ \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 213 + j4,10 \text{ V} \\ 41,3 + j5,12 \text{ V} \\ -34,5 - j9,22 \text{ V} \end{bmatrix}$$

VD Phương pháp thành phần đối xứng (10)

$$\begin{aligned} \dot{E}_A &= 220 / 0^\circ \text{ V}; \dot{E}_B = 230 / -135^\circ \text{ V}; Z_n = j6 \text{ } \Omega; \\ \dot{E}_C &= 210 / 140^\circ \text{ V}; Z_{1ng} = j10 \text{ } \Omega; Z_{2ng} = j12 \text{ } \Omega; \\ Z_{0ng} &= j2 \text{ } \Omega; Z_{1t} = 30 + j40 \text{ } \Omega; Z_{2t} = 3 + j6 \text{ } \Omega; \\ Z_{0t} &= j4 \text{ } \Omega; \text{ Tính các dòng trong mạch.} \end{aligned}$$

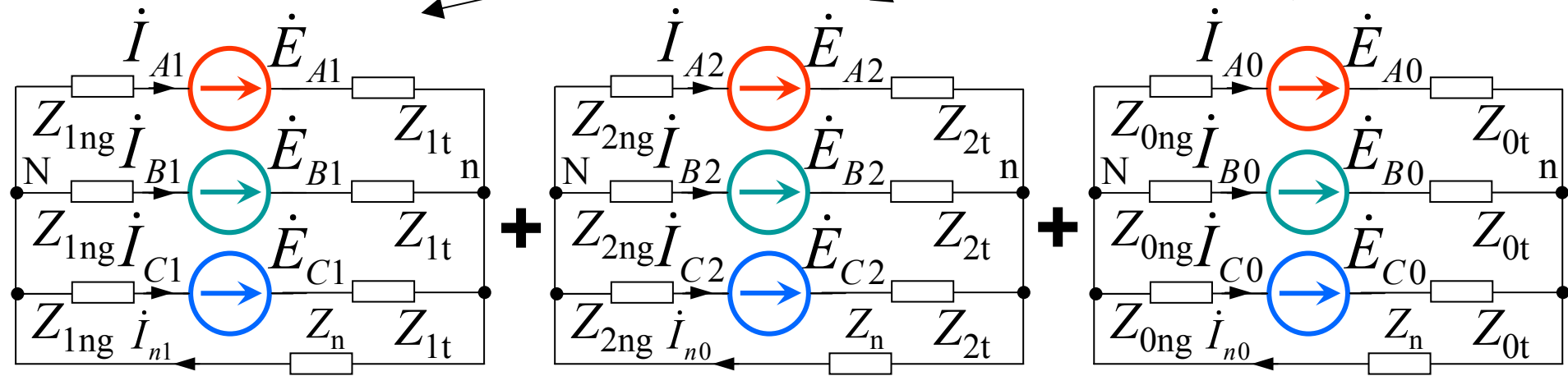
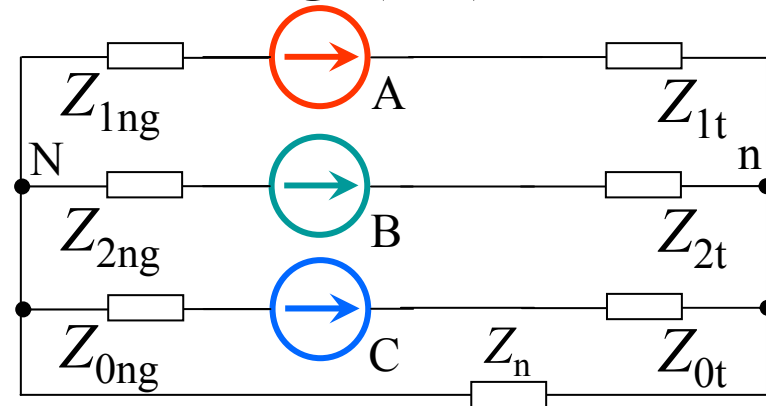
$$\begin{bmatrix} \dot{E}_{A1} \\ \dot{E}_{A2} \\ \dot{E}_{A0} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 213 + j4,10 \text{ V} \\ 41,3 + j5,12 \text{ V} \\ -34,5 - j9,22 \text{ V} \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} \dot{E}_{B1} = a^2 \dot{E}_{A1} & = -103 - j187 \text{ V} \\ \dot{E}_{B2} = a \dot{E}_{A2} & = -25,1 + j33,2 \text{ V} \\ \dot{E}_{B0} = \dot{E}_{A0} & = -34,5 - j9,22 \text{ V} \\ \dot{E}_{C1} = a \dot{E}_{A1} & = -110 + j183 \text{ V} \\ \dot{E}_{C2} = a^2 \dot{E}_{A2} & = -16,2 - j38,4 \text{ V} \\ \dot{E}_{C0} = \dot{E}_{A0} & = -34,5 - j9,22 \text{ V} \end{cases}$$

Mạch ba pha

VD Phương pháp thành phần đối xứng (11)

$$\begin{aligned} \dot{E}_A &= 220 / 0^\circ \text{ V}; \dot{E}_B = 230 / -135^\circ \text{ V}; Z_n = j6 \Omega; \\ \dot{E}_C &= 210 / 140^\circ \text{ V}; Z_{1ng} = j10 \Omega; Z_{2ng} = j12 \Omega; \\ Z_{0ng} &= j2 \Omega; Z_{1t} = 30 + j40 \Omega; Z_{2t} = 3 + j6 \Omega; \\ Z_{0t} &= j4 \Omega; \text{ Tính các dòng trong mạch.} \end{aligned}$$

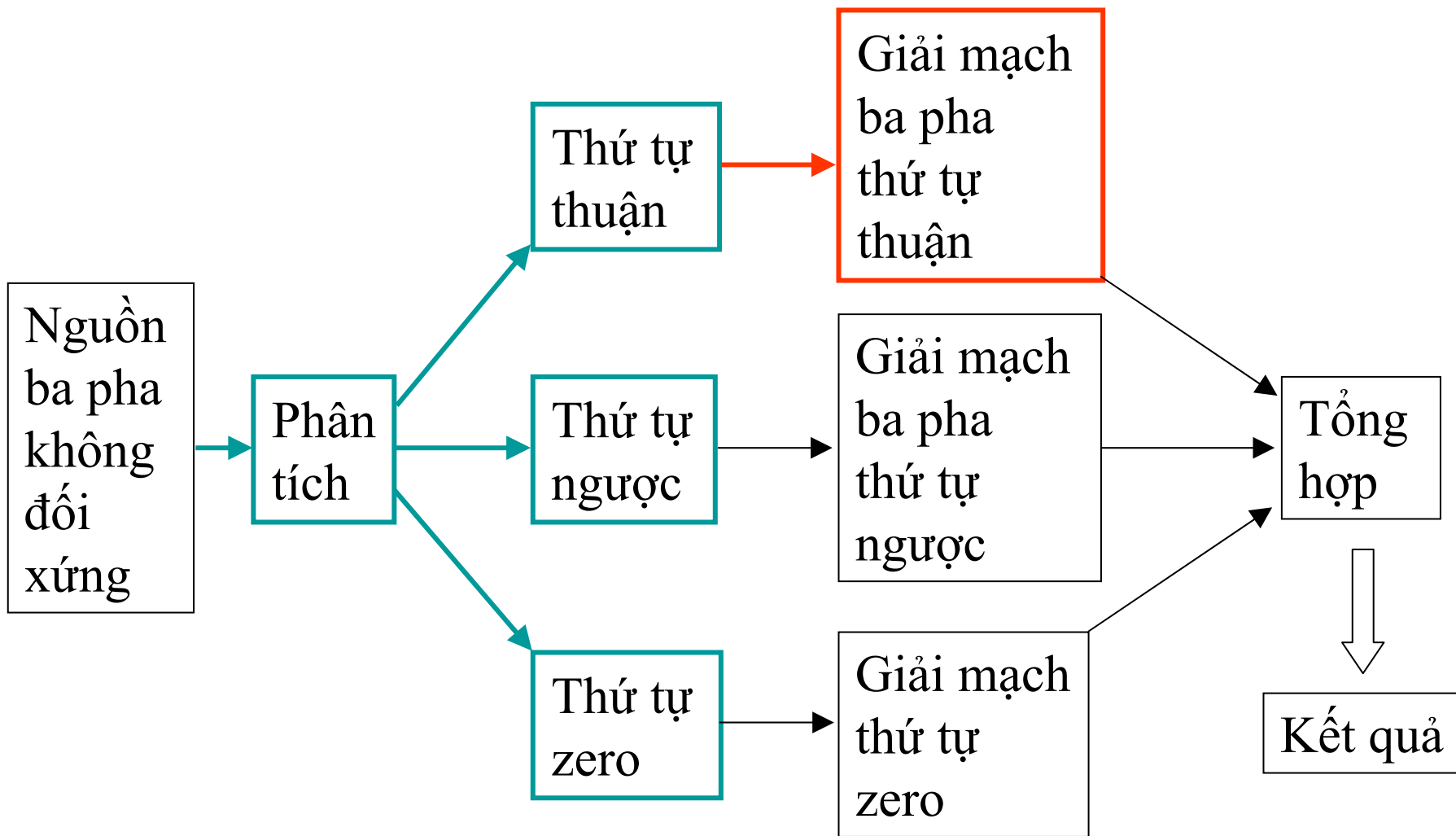

Mạch ba pha

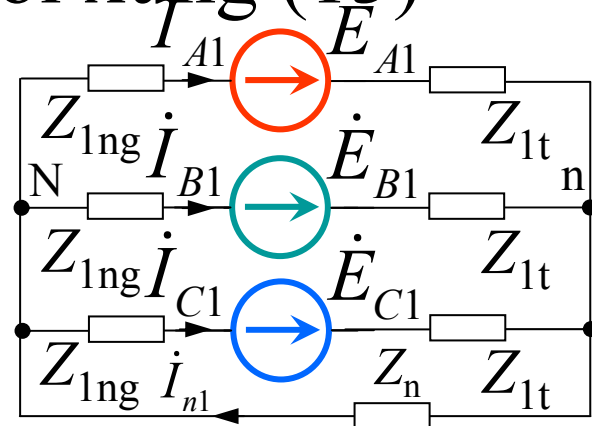
Phương pháp thành phần đối xứng (12)

VD

Phương pháp thành phần đối xứng (13)

$$\begin{aligned} \dot{E}_A &= 220 / 0^\circ \text{ V}; \dot{E}_B = 230 / -135^\circ \text{ V}; Z_n = j6 \ \Omega; \\ \dot{E}_C &= 210 / 140^\circ \text{ V}; Z_{1ng} = j10 \ \Omega; Z_{2ng} = j12 \ \Omega; \\ Z_{0ng} &= j2 \ \Omega; Z_{1t} = 30 + j40 \ \Omega; Z_{2t} = 3 + j6 \ \Omega; \\ Z_{0t} &= j4 \ \Omega; \text{ Tính các dòng trong mạch.} \end{aligned}$$

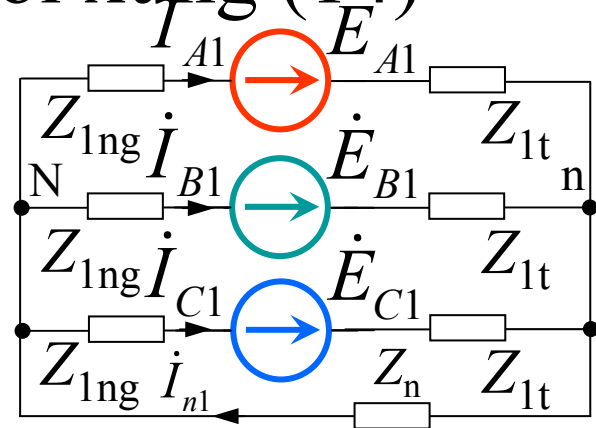
Đặt $\dot{\phi}_N = 0$

$$\dot{\phi}_{n1} = \frac{\frac{\dot{E}_{A1}}{Z_{1ng} + Z_{1t}} + \frac{\dot{E}_{B1}}{Z_{1ng} + Z_{1t}} + \frac{\dot{E}_{C1}}{Z_{1ng} + Z_{1t}}}{\frac{1}{Z_{1ng} + Z_{1t}} + \frac{1}{Z_{1ng} + Z_{1t}} + \frac{1}{Z_{1ng} + Z_{1t}} + \frac{1}{Z_n}} = 0$$

VD

Phương pháp thành phần đối xứng (14)

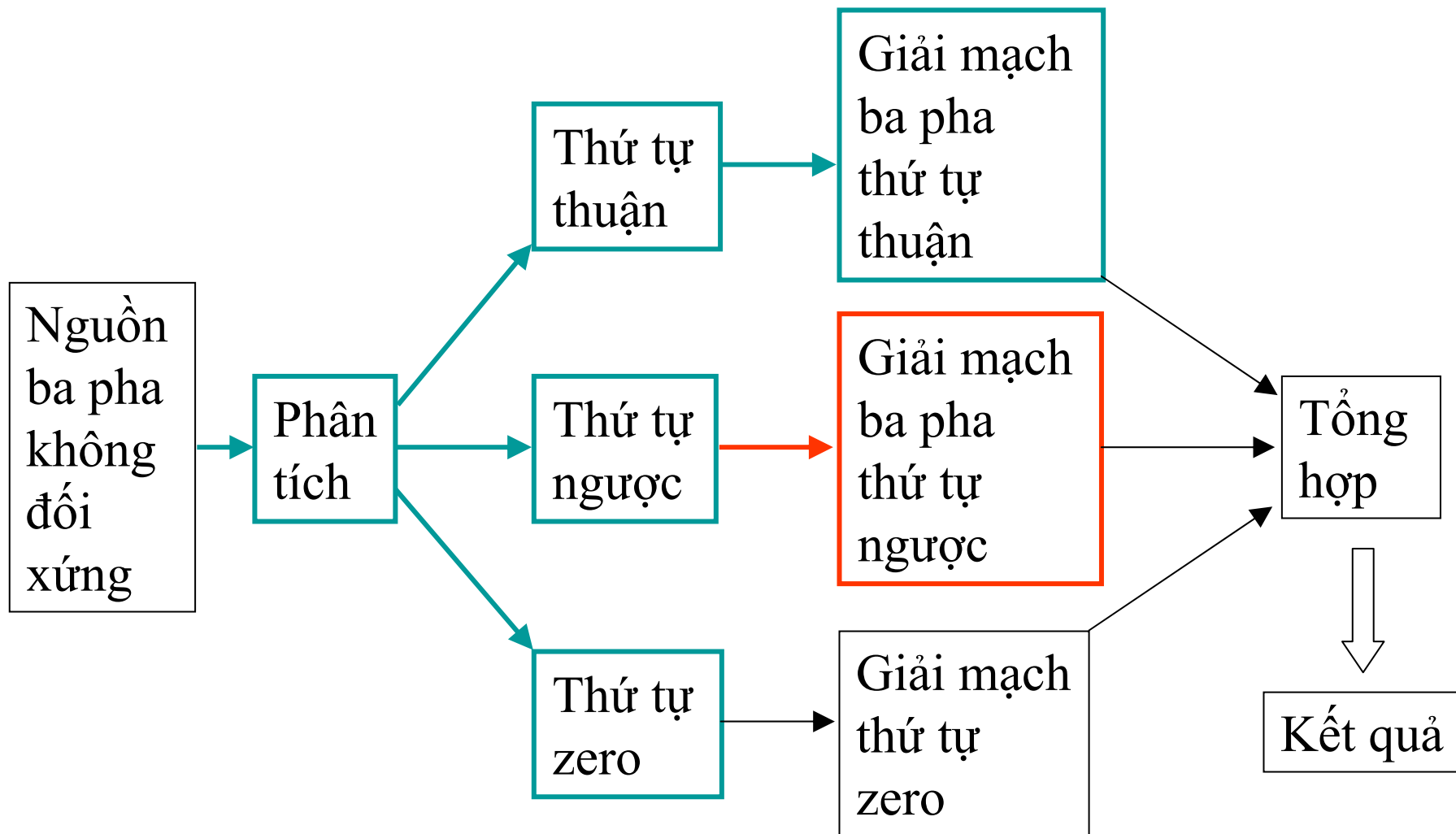
$$\begin{aligned} \dot{E}_A &= 220 / 0^\circ \text{ V}; \dot{E}_B = 230 / -135^\circ \text{ V}; Z_n = j6 \ \Omega; \\ \dot{E}_C &= 210 / 140^\circ \text{ V}; Z_{1ng} = j10 \ \Omega; Z_{2ng} = j12 \ \Omega; \\ Z_{0ng} &= j2 \ \Omega; Z_{1t} = 30 + j40 \ \Omega; Z_{2t} = 3 + j6 \ \Omega; \\ Z_{0t} &= j4 \ \Omega; \text{ Tính các dòng trong mạch.} \end{aligned}$$

$$\dot{\phi}_{n1} = 0 \rightarrow \begin{cases} \dot{I}_{A1} = \frac{\dot{E}_{A1}}{Z_{1ng} + Z_{1t}} = \frac{213 + j4,10}{j10 + 30 + j40} = 1,94 - j3,10 \text{ A} \\ \dot{I}_{B1} = \frac{\dot{E}_{B1}}{Z_{1ng} + Z_{1t}} = \frac{-103 - j187}{j10 + 30 + j40} = -3,65 - j0,13 \text{ A} \\ \dot{I}_{C1} = \frac{\dot{E}_{C1}}{Z_{1ng} + Z_{1t}} = \frac{-110 + j183}{j10 + 30 + j40} = 1,71 + j3,23 \text{ A} \end{cases}$$

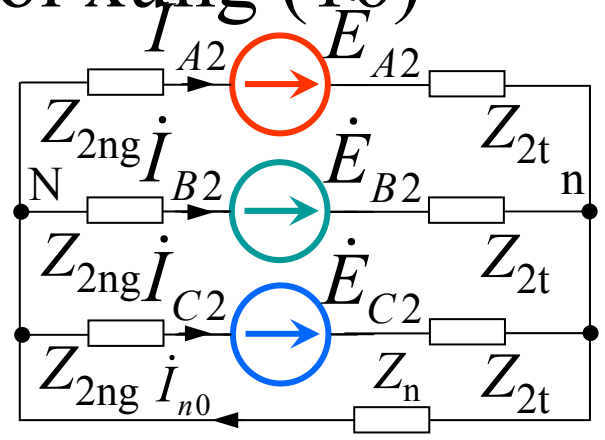
Phương pháp thành phần đối xứng (15)

VD Phương pháp thành phần đối xứng (1.6)

$$\begin{aligned} \dot{E}_A &= 220 / 0^\circ \text{ V}; \dot{E}_B = 230 / -135^\circ \text{ V}; Z_n = j6 \ \Omega; \\ \dot{E}_C &= 210 / 140^\circ \text{ V}; Z_{1ng} = j10 \ \Omega; Z_{2ng} = j12 \ \Omega; \\ Z_{0ng} &= j2 \ \Omega; Z_{1t} = 30 + j40 \ \Omega; Z_{2t} = 3 + j6 \ \Omega; \\ Z_{0t} &= j4 \ \Omega; \text{ Tính các dòng trong mạch.} \end{aligned}$$

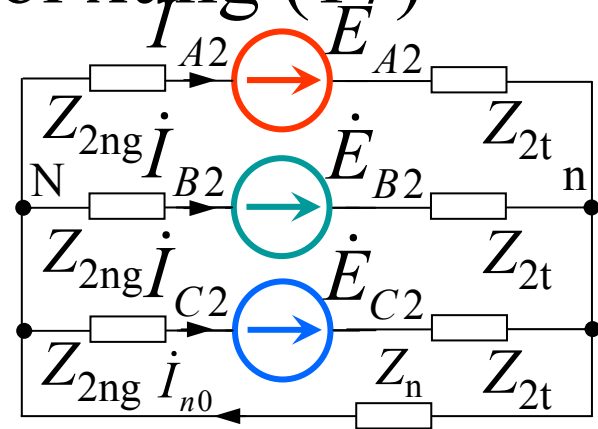
Đặt $\dot{\phi}_N = 0$

$$\dot{\phi}_{n2} = \frac{\frac{\dot{E}_{A2}}{Z_{2ng} + Z_{2t}} + \frac{\dot{E}_{B2}}{Z_{2ng} + Z_{2t}} + \frac{\dot{E}_{C2}}{Z_{2ng} + Z_{2t}}}{\frac{1}{Z_{2ng} + Z_{2t}} + \frac{1}{Z_{2ng} + Z_{2t}} + \frac{1}{Z_{2ng} + Z_{2t}} + \frac{1}{Z_n}} = 0$$

VD

Phương pháp thành phần đối xứng (1.7)

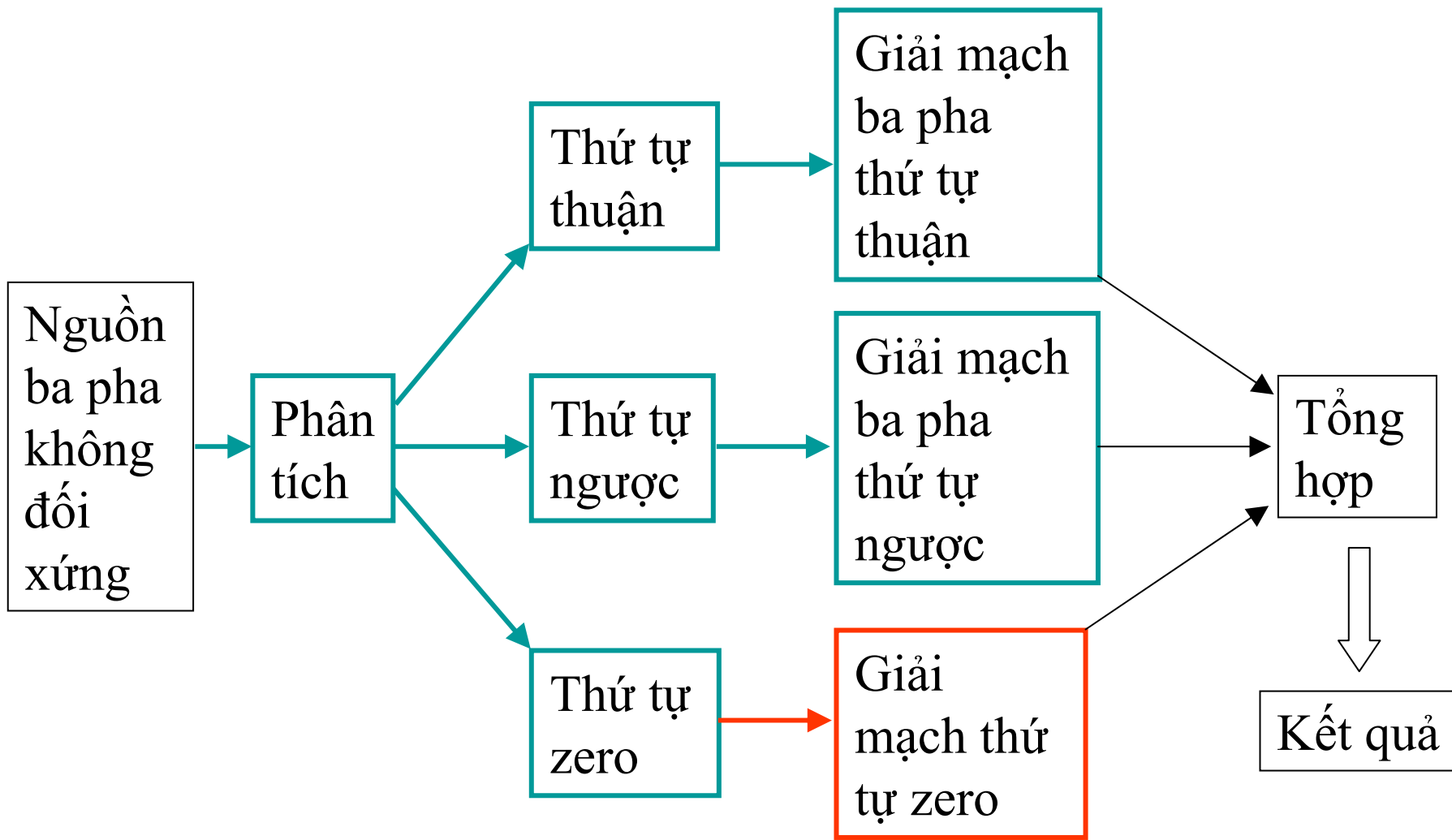
$$\begin{aligned} \dot{E}_A &= 220 / 0^\circ \text{ V}; \dot{E}_B = 230 / -135^\circ \text{ V}; Z_n = j6 \ \Omega; \\ \dot{E}_C &= 210 / 140^\circ \text{ V}; Z_{1ng} = j10 \ \Omega; Z_{2ng} = j12 \ \Omega; \\ Z_{0ng} &= j2 \ \Omega; Z_{1t} = 30 + j40 \ \Omega; Z_{2t} = 3 + j6 \ \Omega; \\ Z_{0t} &= j4 \ \Omega; \text{ Tính các dòng trong mạch.} \end{aligned}$$

$$\dot{\phi}_{n2} = 0 \rightarrow \begin{cases} \dot{I}_{A2} = \frac{\dot{E}_{A2}}{Z_{2ng} + Z_{2t}} = \frac{41,3 + j5,12}{j12 + 3 + j6} = 0,65 - j2,19 \text{ A} \\ \dot{I}_{B2} = \frac{\dot{E}_{B1}}{Z_{2ng} + Z_{12}} = \frac{-25,1 + j33,2}{j12 + 3 + j6} = 1,57 + j1,66 \text{ A} \\ \dot{I}_{C2} = \frac{\dot{E}_{C2}}{Z_{2ng} + Z_{2t}} = \frac{-16,2 - j38,4}{j12 + 3 + j6} = -2,22 + j0,53 \text{ A} \end{cases}$$

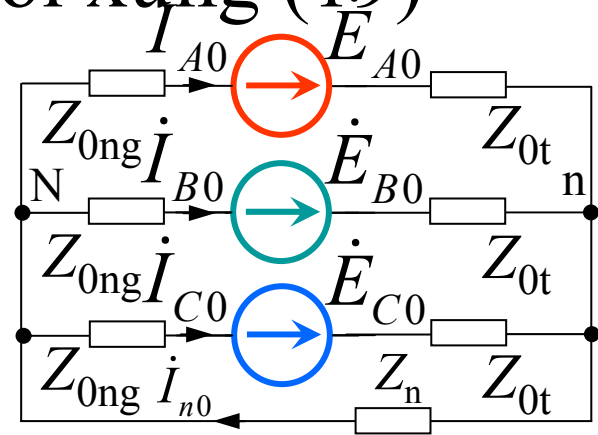
Phương pháp thành phần đối xứng (18)

VD Phương pháp thành phần đối xứng (1.9)

$$\begin{aligned} \dot{E}_A &= 220 / 0^\circ \text{ V}; \dot{E}_B = 230 / -135^\circ \text{ V}; Z_n = j6 \ \Omega; \\ \dot{E}_C &= 210 / 140^\circ \text{ V}; Z_{1ng} = j10 \ \Omega; Z_{2ng} = j12 \ \Omega; \\ Z_{0ng} &= j2 \ \Omega; Z_{1t} = 30 + j40 \ \Omega; Z_{2t} = 3 + j6 \ \Omega; \\ Z_{0t} &= j4 \ \Omega; \text{ Tính các dòng trong mạch.} \end{aligned}$$

Đặt $\dot{\phi}_N = 0$

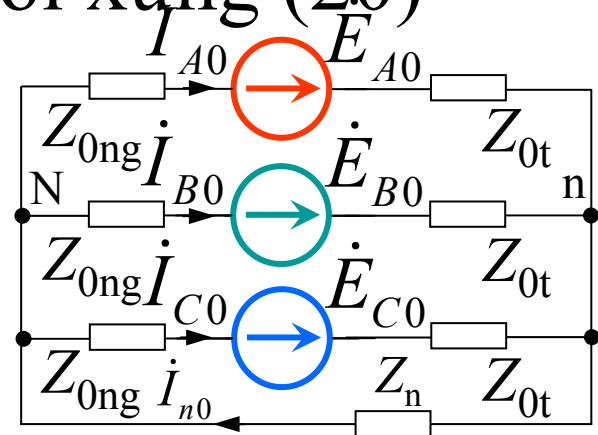
$$\dot{\phi}_{n0} = \frac{\frac{\dot{E}_{A0}}{Z_{0ng} + Z_{0t}} + \frac{\dot{E}_{B0}}{Z_{0ng} + Z_{0t}} + \frac{\dot{E}_{C0}}{Z_{0ng} + Z_{0t}}}{\frac{1}{Z_{0ng} + Z_{0t}} + \frac{1}{Z_{0ng} + Z_{0t}} + \frac{1}{Z_{0ng} + Z_{0t}} + \frac{1}{Z_n}} = \frac{\frac{3\dot{E}_{A0}}{Z_{0ng} + Z_{0t}}}{\frac{3}{Z_{0ng} + Z_{0t}} + \frac{1}{Z_n}}$$

VD

Phương pháp thành phần đối xứng (2.0)

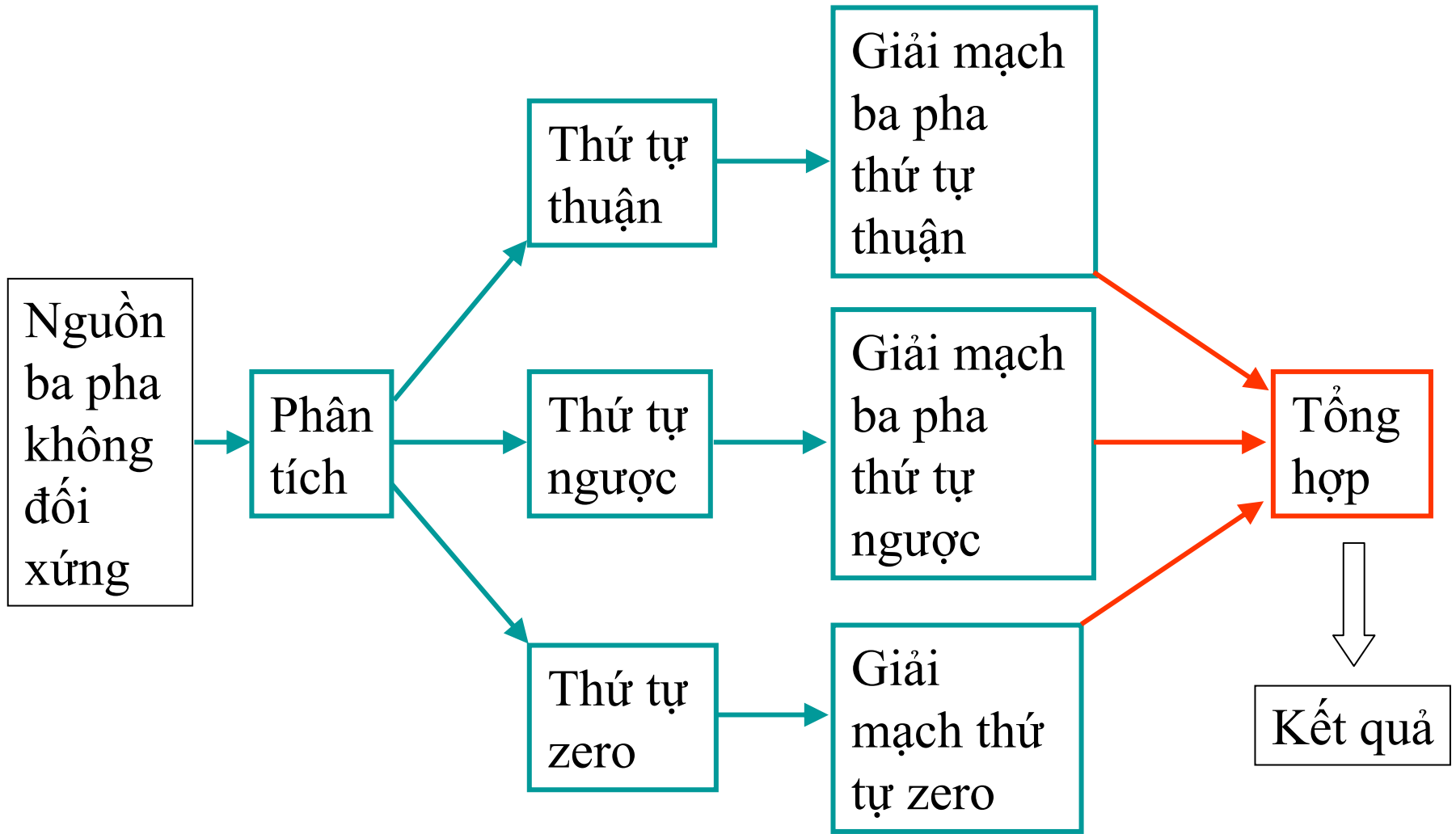
$$\begin{aligned} \dot{E}_A &= 220 / 0^\circ \text{ V}; \dot{E}_B = 230 / -135^\circ \text{ V}; Z_n = j6 \ \Omega; \\ \dot{E}_C &= 210 / 140^\circ \text{ V}; Z_{1ng} = j10 \ \Omega; Z_{2ng} = j12 \ \Omega; \\ Z_{0ng} &= j2 \ \Omega; Z_{1t} = 30 + j40 \ \Omega; Z_{2t} = 3 + j6 \ \Omega; \\ Z_{0t} &= j4 \ \Omega; \text{ Tính các dòng trong mạch.} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \dot{\phi}_{n0} &= \frac{3\dot{E}_{A0}}{Z_{0ng} + Z_{0t} + \frac{1}{Z_n}} = \frac{3(-34,5 - j9,22)}{\frac{j2 + j4}{3} + \frac{1}{j6}} = -25,88 - j6,92 \text{ V} \\ \dot{I}_{A0} = \dot{I}_{B0} = \dot{I}_{C0} &= \frac{\dot{E}_{A0} - \dot{\phi}_{n0}}{Z_{0ng} + Z_{0t}} = \frac{(-34,5 - j9,22) - (-25,88 - j6,92)}{j2 + j4} \\ &= -0,38 + j1,44 \text{ A} \end{aligned}$$

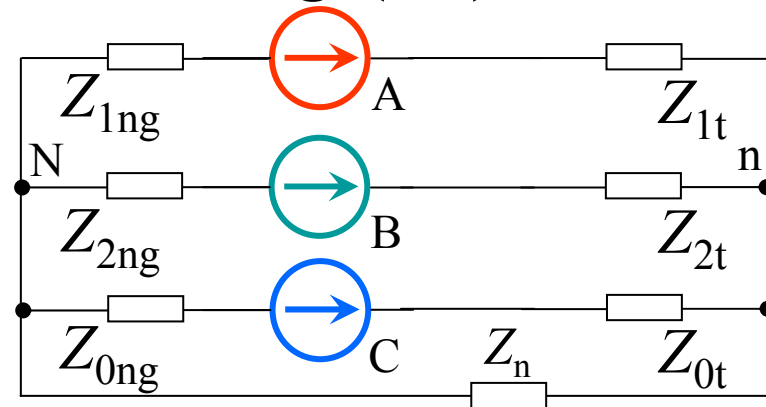
Phương pháp thành phần đối xứng (21)

VD Phương pháp thành phần đối xứng (22)

$$\begin{aligned} \dot{E}_A &= 220 / 0^\circ \text{ V}; \dot{E}_B = 230 / -135^\circ \text{ V}; Z_n = j6 \ \Omega; \\ \dot{E}_C &= 210 / 140^\circ \text{ V}; Z_{1ng} = j10 \ \Omega; Z_{2ng} = j12 \ \Omega; \\ Z_{0ng} &= j2 \ \Omega; Z_{1t} = 30 + j40 \ \Omega; Z_{2t} = 3 + j6 \ \Omega; \\ Z_{0t} &= j4 \ \Omega; \text{ Tính các dòng trong mạch.} \end{aligned}$$

$$\begin{cases} \dot{I}_{A1} = 1,94 - j3,10 \text{ A} \\ \dot{I}_{A2} = 0,65 - j2,19 \text{ A} \\ \dot{I}_{A0} = -0,38 + j1,44 \text{ A} \end{cases} \rightarrow \dot{I}_A = \dot{I}_{A1} + \dot{I}_{A2} + \dot{I}_{A0} = 2,21 - j3,85 \text{ A}$$

$$\begin{cases} \dot{I}_{B1} = -3,65 - j0,13 \text{ A} \\ \dot{I}_{B2} = 1,57 + j1,66 \text{ A} \\ \dot{I}_{B0} = -0,38 + j1,44 \text{ A} \end{cases} \rightarrow \dot{I}_B = \dot{I}_{B1} + \dot{I}_{B2} + \dot{I}_{B0} = -2,47 + j2,96 \text{ A}$$

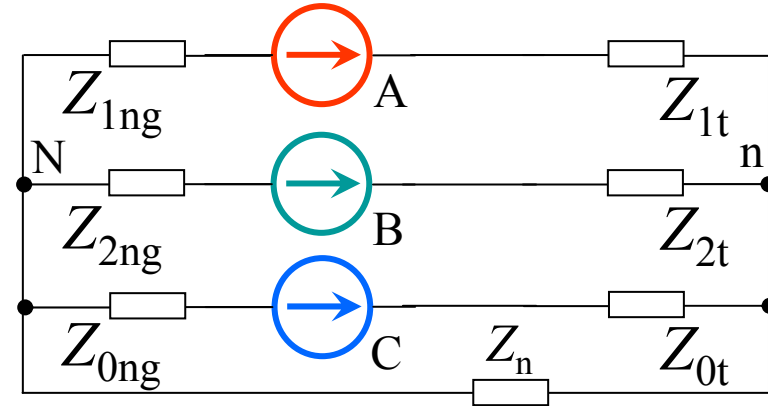
$$\begin{cases} \dot{I}_{C1} = 1,71 + j3,23 \text{ A} \\ \dot{I}_{C2} = -2,22 + j0,53 \text{ A} \\ \dot{I}_{C0} = -0,38 + j1,44 \text{ A} \end{cases} \rightarrow \dot{I}_C = \dot{I}_{C1} + \dot{I}_{C2} + \dot{I}_{C0} = -0,89 + j5,20 \text{ A}$$

Mạch ba pha

VD Phương pháp thành phần đối xứng (23)

$$\begin{aligned} \dot{E}_A &= 220 / 0^\circ \text{ V}; \dot{E}_B = 230 / -135^\circ \text{ V}; Z_n = j6 \ \Omega; \\ \dot{E}_C &= 210 / 140^\circ \text{ V}; Z_{1ng} = j10 \ \Omega; Z_{2ng} = j12 \ \Omega; \\ Z_{0ng} &= j2 \ \Omega; Z_{1t} = 30 + j40 \ \Omega; Z_{2t} = 3 + j6 \ \Omega; \\ Z_{0t} &= j4 \ \Omega; \text{ Tính các dòng trong mạch.} \end{aligned}$$

Kiểm tra kết quả

$$\left. \begin{aligned} \dot{I}_A &= 2,21 - j3,85 \text{ A} \\ \dot{I}_B &= -2,47 + j2,96 \text{ A} \\ \dot{I}_C &= -0,89 + j5,20 \text{ A} \end{aligned} \right\} \rightarrow \dot{I}_{n0} = \dot{I}_A + \dot{I}_B + \dot{I}_C = -1,15 + j4,31 \text{ A}$$

$$\dot{I}_n = \dot{I}_{n0} = \frac{\dot{\phi}_{n0}}{Z_{0ng} + Z_{0t}} = \frac{-25,88 - j6,92}{j2 + j4} = -1,15 + j4,31 \text{ A}$$

Mạch ba pha

Mạch ba pha

- Nguồn ba pha đối xứng
- Mạch ba pha đối xứng
- Mạch ba pha không đối xứng
- Công suất trong mạch ba pha
- Phương pháp thành phần đối xứng
- **Điều hoà bậc cao trong mạch ba pha**

Điều hoà bậc cao trong mạch ba pha (1)

- Điện áp nguồn của mạch ba pha có thể bị méo
- → Phân tích tín hiệu thành tổng của các điều hoà bậc cao
- Ngoài ω còn có $3\omega, 5\omega, 7\omega, \dots$

• Nếu
$$e_{kA} = E_{km} \sin(k\omega t)$$

thì
$$e_{kB} = E_{km} \sin[k\omega(t - T/3)] = E_{km} \sin(k\omega t - k2\pi/3)$$

&
$$e_{kC} = E_{km} \sin[k\omega(t + T/3)] = E_{km} \sin(k\omega t + k2\pi/3)$$

Điều hoà bậc cao trong mạch ba pha (2)

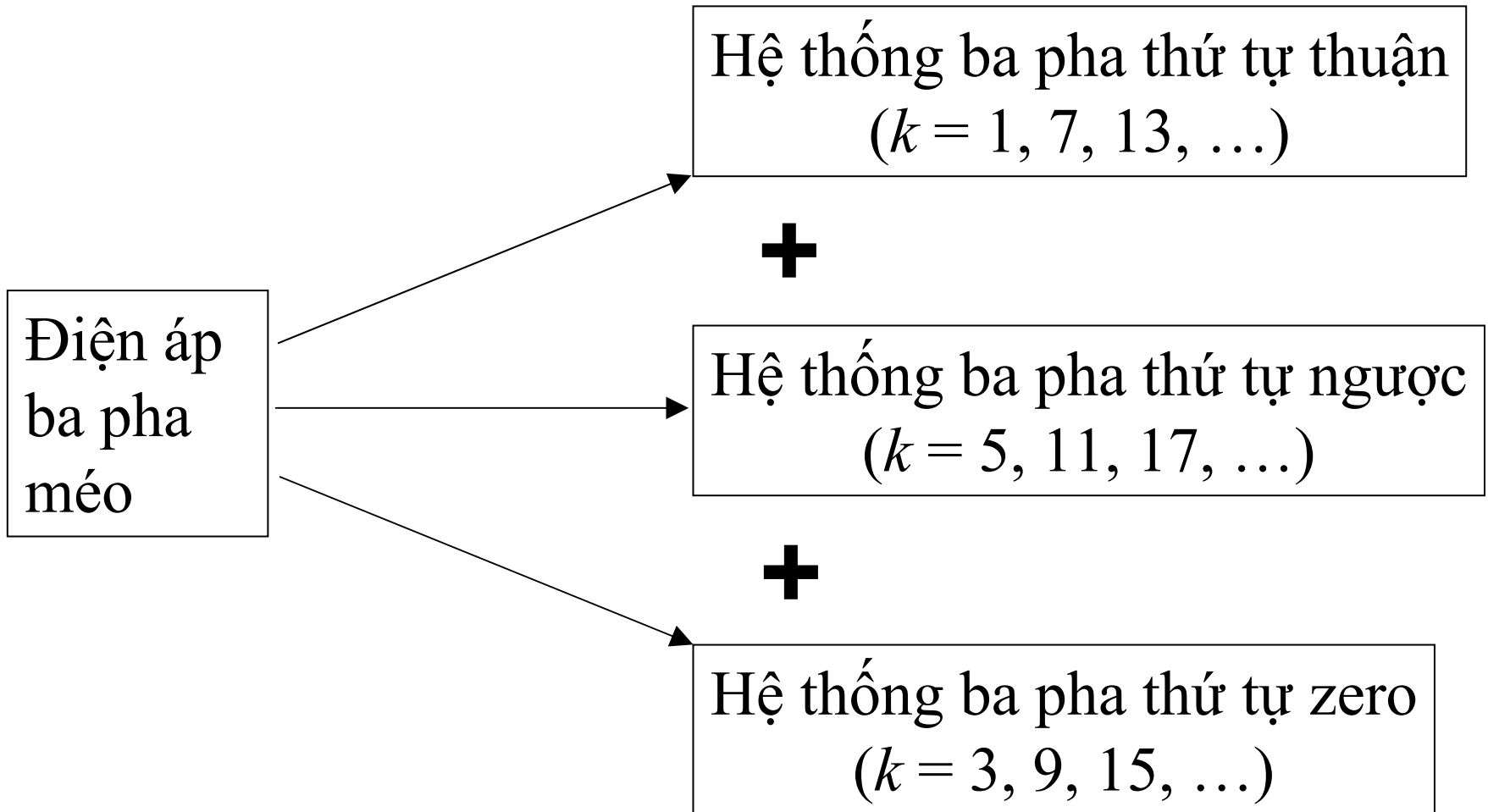
- Nếu $e_{kA} = E_{km} \sin(k\omega t)$
- thì $e_{kB} = E_{km} \sin[k\omega(t - T/3)] = E_{km} \sin(k\omega t - k2\pi/3)$
- & $e_{kC} = E_{km} \sin[k\omega(t + T/3)] = E_{km} \sin(k\omega t + k2\pi/3)$
- Xét $k = 3$:
  - $e_{kA} = E_{km} \sin(3\omega t)$
  - $e_{kB} = E_{km} \sin(3\omega t - 3.2\pi/3) = E_{km} \sin(3\omega t - 2\pi)$
  - $e_{kC} = E_{km} \sin(3\omega t + 3.2\pi/3) = E_{km} \sin(3\omega t + 2\pi)$
- $\rightarrow$ 3 pha của điện áp bậc 3 trùng pha với nhau
- *Tổng quát*: 3 pha của điện áp bậc $3n$ ($n = 1, 3, 5, 7, \dots$) trùng pha với nhau

Điều hoà bậc cao trong mạch ba pha (3)

- *Tổng quát*: 3 pha của điện áp bậc $3n$ ($n = 1, 3, 5, 7, \dots$), ($k = 3, 9, 15, \dots$) trùng pha với nhau
- *Tương tự*: 3 pha của điện áp bậc $3n + 1$ ($n = 1, 3, 5, 7, \dots$), ($k = 1, 7, 13, \dots$) lệch pha $2\pi/3 \rightarrow$ hợp thành hệ thống thứ tự thuận
- *Tương tự*: 3 pha của điện áp bậc $3n + 2$ ($n = 1, 3, 5, 7, \dots$), ($k = 5, 11, 17, \dots$) lệch pha $4\pi/3 \rightarrow$ hợp thành hệ thống thứ tự ngược

Điều hoà bậc cao trong mạch ba pha (4)

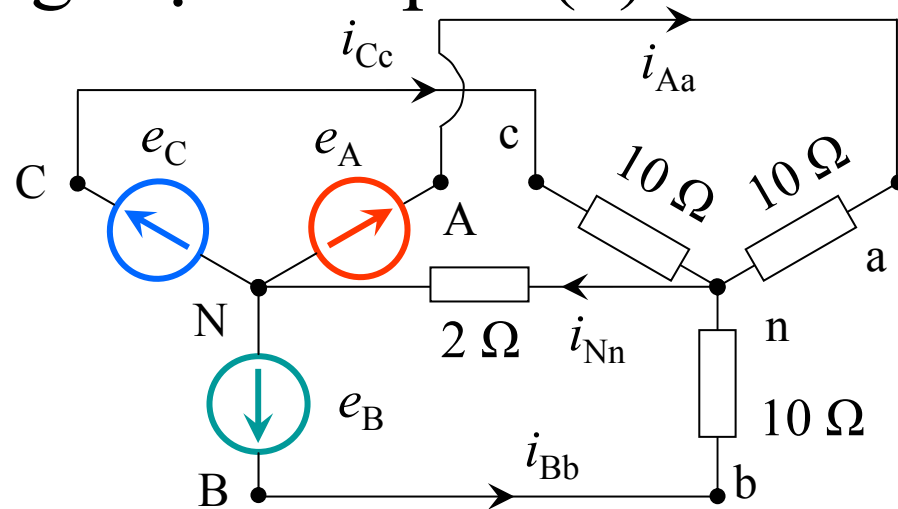

VD Điều hoà bậc cao trong mạch ba pha (5)

Xét mạch ba pha đối xứng.

$$e_A = 100\sin\omega t + 40\sin(3\omega t + 60^\circ) + 15\sin(5\omega t - 15^\circ) \text{ V};$$

Tính trị hiệu dụng của dòng điện trong dây trung tính.

Điều hoà bậc cao trong mạch ba pha (6)

$$e_A = 100\sin\omega t + 40\sin(3\omega t + 60^\circ) + 15\sin(5\omega t - 15^\circ) \text{ V}$$

Điện áp
ba pha
méo

Hệ thống ba pha thứ tự thuận
($k = 1, 7, 13, \dots$)

+

$$(\dot{E}_{1A}, \dot{E}_{1B}, \dot{E}_{1C})$$

Hệ thống ba pha thứ tự ngược
($k = 5, 11, 17, \dots$)

+

$$(\dot{E}_{5A}, \dot{E}_{5B}, \dot{E}_{5C})$$

Hệ thống ba pha thứ tự zero
($k = 3, 9, 15, \dots$)

$$(\dot{E}_{3A}, \dot{E}_{3B}, \dot{E}_{3C})$$

$k = 1: e_{1A} = 100\sin\omega t \text{ V}$

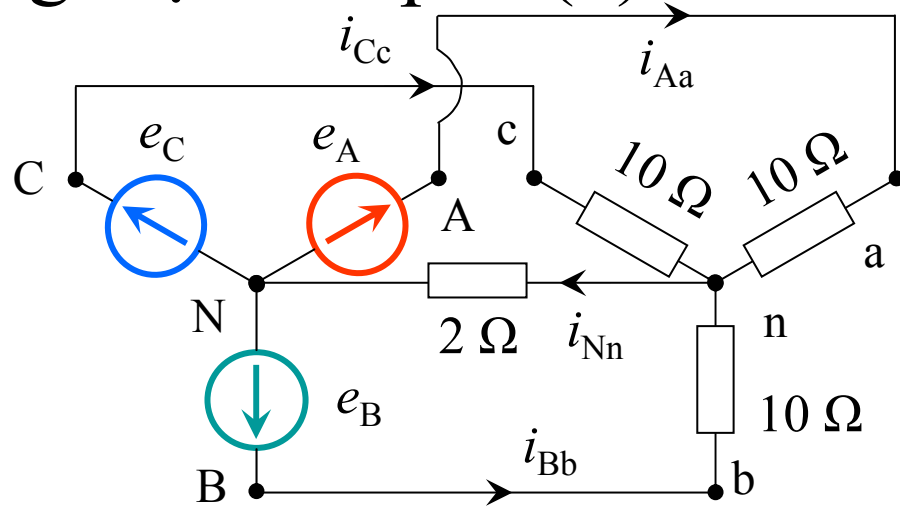
$k = 3: e_{3A} = 40\sin(3\omega t + 60^\circ) \text{ V}$

$k = 5: e_{5A} = 15\sin(5\omega t - 15^\circ) \text{ V}$

VD Điều hoà bậc cao trong mạch ba pha (7)

Xét mạch ba pha đối xứng.
 $e_A = 100\sin\omega t + 40\sin(3\omega t + 60^\circ) + 15\sin(5\omega t - 15^\circ) \text{ V};$
 Tính trị hiệu dụng của dòng điện trong dây trung tính.

$$e_A + e_B + e_C \leftrightarrow$$

$$\left. \begin{aligned} &\leftrightarrow (\dot{E}_{1A} + \dot{E}_{1B} + \dot{E}_{1C}) + (\dot{E}_{5A} + \dot{E}_{5B} + \dot{E}_{5C}) + (\dot{E}_{3A} + \dot{E}_{3B} + \dot{E}_{3C}) \\ &\dot{E}_{1A} + \dot{E}_{1B} + \dot{E}_{1C} = 0 \quad (\text{thứ tự thuận}) \\ &\dot{E}_{5A} + \dot{E}_{5B} + \dot{E}_{5C} = 0 \quad (\text{thứ tự ngược}) \\ &\dot{E}_{3A} + \dot{E}_{3B} + \dot{E}_{3C} = 3\dot{E}_{3A} \quad (\text{thứ tự zero}) \end{aligned} \right\}$$

$$\rightarrow e_A + e_B + e_C \leftrightarrow 3\dot{E}_{3A}$$

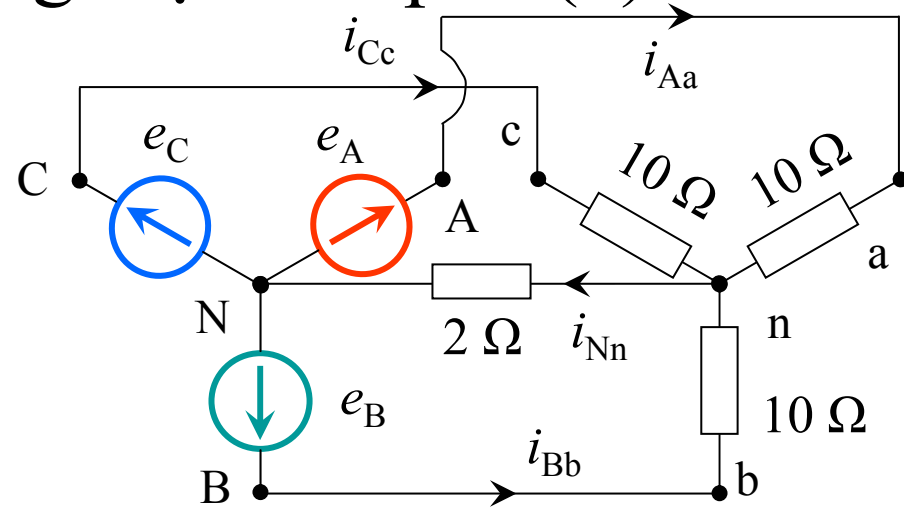

VD Điều hoà bậc cao trong mạch ba pha (8)

Xét mạch ba pha đối xứng.

$$e_A = 100\sin\omega t + 40\sin(3\omega t + 60^\circ) + 15\sin(5\omega t - 15^\circ) \text{ V};$$

Tính trị hiệu dụng của dòng điện trong dây trung tính.

$$e_A + e_B + e_C \leftrightarrow 3\dot{E}_{3A}$$

$$\varphi_N = 0$$

$$\varphi_n = \frac{\frac{e_A}{10} + \frac{e_B}{10} + \frac{e_C}{10}}{\frac{1}{10} + \frac{1}{10} + \frac{1}{10} + \frac{1}{2}} = \frac{\frac{1}{10}(e_A + e_B + e_C)}{\frac{3}{10} + \frac{1}{2}} \left. \begin{array}{l} \\ \\ e_A + e_B + e_C \leftrightarrow 3\dot{E}_{3A} \end{array} \right\} \rightarrow \varphi_n \leftrightarrow \dot{\varphi}_n = \frac{3\dot{E}_{3A}}{\frac{3}{10} + \frac{1}{2}}$$

VD Điều hoà bậc cao trong mạch ba pha (9)

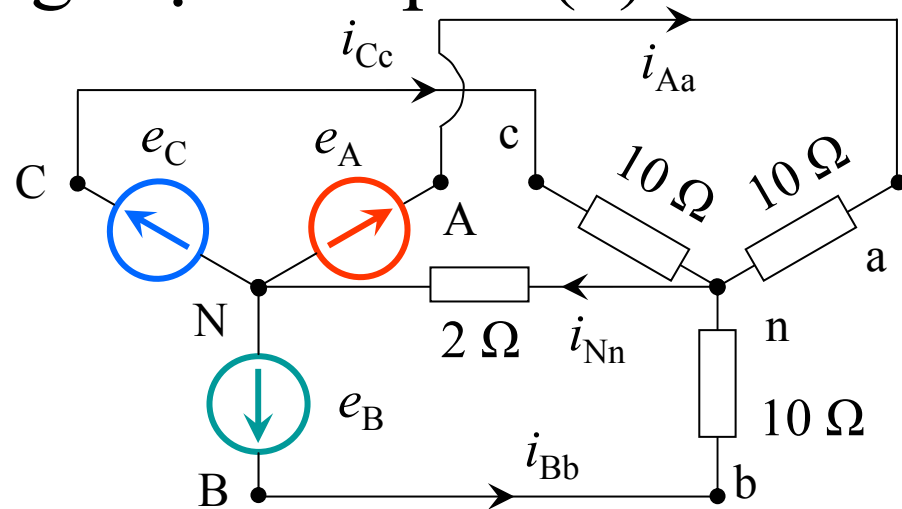
Xét mạch ba pha đối xứng.

$$e_A = 100\sin\omega t + 40\sin(3\omega t + 60^\circ) + 15\sin(5\omega t - 15^\circ) \text{ V};$$

Tính trị hiệu dụng của dòng điện trong dây trung tính.

$$\dot{\varphi}_n = \frac{3 \frac{\dot{E}_{3A}}{10}}{\frac{3}{10} + \frac{1}{2}} = \frac{3 \frac{40/\sqrt{2}}{10}}{\frac{3}{10} + \frac{1}{2}} = 10,61/\sqrt{2} \text{ V}$$

$$\rightarrow I_{Nn} = \frac{\varphi_n}{2} = \frac{10,61}{2} = 5,30 \text{ A}$$

Mạch ba pha

- Nguồn ba pha đối xứng
- Mạch ba pha đối xứng
- Mạch ba pha không đối xứng
- Công suất trong mạch ba pha
- Phương pháp thành phần đối xứng
- Điều hoà bậc cao trong mạch ba pha